

Samarbeidet om brann og redning på Haugalandet

Forvaltningsrevisjonsrapport
Haugesund kommune

Mai 2019

www.kpmg.no

Forord

Etter vedtak i kontrollutvalget i Haugesund kommune 30.10.2018 har KPMG gjennomført en forvaltningsrevisjon rettet mot samarbeidet om brann og redning på Haugalandet. Denne rapporten er svar på kontrollutvalgets bestilling.

Oppbygging av rapporten

Våre konklusjoner og anbefalinger fremgår av rapportens sammendrag. Kapittel 1 har en innledning til rapporten. Her blir formål, problemstillinger, revisjonskriterier og metode presentert. I kapittel 2 følger en beskrivelse om hvordan brannsamarbeidet på Haugalandet utviklet seg mellom 2012 og 2018. I kapittel 3 beskriver vi hvorfor Haugesund kommune trakk seg ut av Haugaland brann og redning IKS. I dette kapitlet gjennomfører vi også en vurdering av i hvilken grad det lå et tilstrekkelig grunnlagsarbeid til grunn for beslutningen om å trekke seg ut av samarbeidet. I kapittel 4 gjør vi rede for hvilke konsekvenser som ble vurdert av å trekke Haugesund kommune ut av Haugaland brann og redning IKS. I kapittel 5 er rådmannens uttale til rapporten tatt inn.

Sammendrag

Haugaland brann og redning IKS er et interkommunalt samarbeid bestående av kommunene Bokn, Etne, Karmøy, Suldal, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord. Selskapet ble etablert den 1. juli 2018 og skal dekke alle kommunenes plikter, oppgaver og behov i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven. Medlemskommunene utgjør dermed en ny brannregion med ett felles brannvesen bestående av 20 brannstasjoner.

Den 1. februar 2017 vedtok bystyret i Haugesund enstemmig selskapsavtalen for Haugaland brann og redning IKS. Denne avtalen innebar at det skulle opprettes en ny hovedbrannstasjon hvor selskapets hovedkontor skulle lokaliseres. Lokaliseringen av hovedbrannstasjonen er vurdert ut fra risikobildet og forskriftskrav til innsatstid. Ut i fra disse kriteriene kom man frem til at hovedbrannstasjonen burde lokaliseres en plass langs kommunegrensen mellom Karmøy og Haugesund kommune, enten langs aksene Norheim-Raglamyr eller helt sør i Karmsundsgata.

Haugesund kommune trakk seg ut av Haugaland brann og redning IKS den 30. juni 2018. Dette skjedde etter innstilling fra formannskapet og bakgrunnen for uttredden var i følge vedtaket økonomiske og faglige vurderinger.

Det er så et spørsmål om grunnlagsarbeidet i forkant av vedtaket var tilstrekkelig? Etter revisjonens vurdering, var grunnlagsarbeidet tilstrekkelig.

Revisjonen viser til at den brannfaglige vurderingen som ligger til grunn i grunnlagsarbeidet samstemt viser at Industrigata 19 er det beste alternativet for lokalisering av hovedbrannstasjonen. Samtidig registrerer revisjonen at arbeidsgruppen som utarbeidet rapporten "Dimensjonering av beredskap" mente at Raglamyr med kompenserende tiltak, som en bistasjon nord i Haugesund, var et sekundært alternativ. Vi tolker arbeidsgruppens uttalelse som at en hovedbrannstasjon på Raglamyr med en bistasjon i Haugesund er et brannfaglig forsvarlig alternativ, men at en lokalisering av hovedbrannstasjonen i Industrigata 19 er den primære anbefalingen ut i fra brannfaglige vurderinger.

Vi vurderer at grunnlagsarbeidet, som lå til grunn i forkant av bystyremøtet, beskriver faktum i saken knyttet til de brannfaglige vurderingene. Grunnlagsarbeidet viser at en hovedbrannstasjon på Raglamyr med en bistasjon er et mer kostbart alternativ enn en hovedbrannstasjon i Industrigata 19. Dette underbygger at det forelå et grunnlagsarbeid ved avgjørelsen om å trekke seg ut av det interkommunale brannsamarbeidet.

Ifølge intervjudata og tilgjengelig dokumentasjon synes årsaker til uttredden å være knyttet til uenighet om lokaliseringen av hovedbrannstasjonen, herunder avgjørelsen om å plassere hovedbrannstasjonen på Raglamyr, og de økonomiske og brannfaglige konsekvenser av plasseringen.

Vår undersøkelse viser at ingen av bystyrets medlemmer fremmet krav om kontroll av vedtakets lovlighet i etterkant av bystyrets avgjørelse. Videre viser ikke saksprotokollen fra bystyret at det 1) ble stilt spørsmål med saksgrunnlaget eller 2) om det forelå et ordskifte, men i protokollen heter det at vedtaket var enstemmig. På bakgrunn av dette vurderer vi at vedtaket var politisk samstemt, og at bystyret, ved å ikke fremme lovlighetskontroll, vurderte at saken hadde tilstrekkelig vurderingsgrunnlag. Vi vurderer at dette indikerer at det forelå et politisk samstemt og helhetlig vurdering av hensiktsmessigheten av å trekke seg ut av HBR IKS.

Det er gjort konsekvensanalyser i forkant av kommunens uttredden knyttet til brannfaglige, økonomiske og beredskapsmessige forhold. Dette er analyser som det i intervjuer vises til. Samtidig er dette ikke, etter vår vurdering, eksplisitte analyser av konsekvenser av kommunens uttredden, men primært

konsekvensanalyser av ulike scenarioer for sammenslåingen av brannvesenet i de aktuelle kommunene. Vår vurdering er at konsekvenser av å trekke seg ut av HBR IKS i mindre grad er eksplisitt vurdert av Haugesund kommune.

Innhold

1. Innledning	5
1.1 Bakgrunn og formål	5
1.2 Problemstillinger	5
1.3 Revisjonskriterier	6
1.4 Metode	6
2. Hvordan utviklet det interkommunale brannsam arbeidet på Haugalandet seg fra 2012 til 2018?	8
2.1 Revisjonskriterier	8
2.2 Fakta	8
3. Hvorfor trakk Haugesund kommune seg ut av Haugaland brann og redning IKS?	17
3.1 Revisjonskriterier	17
3.2 Fakta	17
3.3 Vurdering	19
4. Hva er vurderte konsekvenser av å ikke være del av Haugaland brann og redning IKS?	22
4.1 Revisjonskriterier	22
4.2 Fakta	22
4.3 Vurdering	23
5. Uttale fra kommunedirektøren	24
Vedlegg 1 Dokumentliste	25
Vedlegg 2 Revisjonskriterier	27
Vedlegg 3 Detaljert saksgang	32
5.1 Forstudie: Utredning av interkommunalt brannsam arbeid Sunnhordland/Nord-Rogaland	32
5.2 Forprosjekt: Utredning av interkommunalt brannsam arbeid Nord-Rogaland/Sunnhordland	33
5.3 Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)	37
5.4 Prosjekt – Felles brannvesen for 9 kommuner i Nord-Rogaland og Sunnhordland	38
5.5 Dimensjonering av beredskap – Beredskapsanalysen	41
5.6 Rapport: Hovedbrannstasjon med bistasjon	47
5.7 Formannskapsmøter og bystyremøter	51

1. Innledning

1.1 Bakgrunn og formål

Kontrollutvalget i Haugesund kommune vedtok 30.10.18 i sak 37/18 å bestille en forvaltningsrevisjon om "Brann og redning på Haugalandet" fra KPMG.

Haugaland brann og redning IKS er et interkommunalt samarbeid bestående av kommunene Bokn, Etne, Karmøy, Suldal, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord. Selskapet ble etablert den 1. juli 2018 og skal dekke alle kommunenes plikter, oppgaver og behov i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven. Medlemskommunene utgjør dermed en ny brannregion med ett felles brannvesen bestående av 20 brannstasjoner.

Den 1. februar 2017 vedtok bystyret i Haugesund enstemmig selskapsavtalen for Haugaland brann og redning IKS. Denne avtalen innebar at det skulle opprettes en ny hovedbrannstasjon hvor selskapets hovedkontor skulle lokaliseres. Lokaliseringen av hovedbrannstasjonen er vurdert ut fra risikobildet og forskriftskrav til innsatstid. Ut i fra disse kriteriene kom man frem til at hovedbrannstasjonen burde lokaliseres en plass langs kommunegrensen mellom Karmøy og Haugesund kommune, enten langs aksene Norheim-Raglamyrdalen eller helt sør i Karmsundsgata.

Uenigheter om hvor brannstasjonen skulle lokaliseres førte til at Haugesund kommune trakk seg ut av Haugaland brann og redning IKS den 30. juni 2018.

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å belyse hva som skjedde underveis i prosessen og hvorfor Haugesund kommune trakk seg ut av Haugaland brann og redning IKS.

1.2 Problemstillinger

På bakgrunn av formålet svarer forvaltningsrevisjonen ut følgende problemstillinger:

1. Hvordan utviklet det interkommunale brannsamarbeidet på Haugalandet seg fra det først kom på agendaen i 2012 og frem til Haugesund kommune trakk seg ut i 2018?
 - a. Hvilke sentrale vedtak ble fattet når?
 - b. Hvilke utredninger ble gjort når?
 - c. Hvilke hovedaktiviteter ble gjort når?
 - d. Hvilket beslutningsgrunnlag lå til grunn i Haugesund kommune for sentrale vedtak?
2. Hvorfor trakk Haugesund kommune seg ut av Haugaland brann og redning IKS?
 - a. I forkant av beslutningen om å trekke seg ut av samarbeidet;
 - o I hvilken grad lå det et tilstrekkelig grunnlagsarbeid til grunn?
 - b. Ved beslutningen å trekke seg ut av samarbeidet;

- I hvilken grad lå det et tilstrekkelig grunnlagsarbeid til grunn?
 - c. Hva er vurderte årsaker til at kommunen trakk seg ut?
 - I hvilken grad forelå et politisk og brannfaglig samstemt og helhetlig vurderingsgrunnlag av hensiktsmessigheten av å trekke seg ut?
3. Hva er vurderte konsekvenser av å ikke være del av Haugaland brann og redning IKS?
- a. Økonomiske
 - b. Brannfaglige
 - c. Beredskapsmessige

1.3 Revisjonskriterier

Til problemstillingene oppstilles det revisjonskriterier. Revisjonskriterier er de krav og normer som tilstand og/eller praksis i kommunen måles mot. Revisjonskriterier må være aktuelle, relevante og gyldige for kommunen. Sentrale kilder til å utlede revisjonskriterier har vært:

- ✓ Brann- og eksplosjonsvernloven
- ✓ Kommuneleven § 23 og § 39
- ✓ Det ulovfestede kravet til forsvarlig saksbehandling

Relevante revisjonskriterier for de konkrete problemstillingene fremgår i delkapitlene tilhørende problemstillingen og er redegjort i sin helhet i vedlegg 2.

1.4 Metode

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i samsvar med kravene i RSK001 Standard for forvaltningrevisjon.

For å svare på problemstillingene har vi samlet inn data ved bruk av følgende teknikker:

- ✓ Dokumentanalyse
- ✓ Intervjuer

Til grunn for rapporten ligger en gjennomgang og analyse av sentrale dokumenter opp mot revisjonskriteriene. Vi har innhentet og gjennomgått dokumentasjon fra kommunen og Haugaland brann og redning IKS som kan gi informasjon om problemstillingene. Vi har hatt et særlig fokus på hvilke avgjørelser som ble tatt, og hva som var beslutningsgrunnlaget for dem, samt å se på hvilke vurderinger som har blitt gjennomført. Liste over mottatt dokumentasjon er gjort rede for i vedlegg 1.

Det er gjennomført intervjuer med 6 personer:

- ✓ Ordfører i Haugesund
- ✓ Varaordfører i Haugesund
- ✓ Kommunedirektør i Haugesund kommune
- ✓ Et medlem av formannskapet i Haugesund kommune
- ✓ Brannsjefen i Haugaland brann og redning IKS

✓ Ordfører i Karmøy kommune

Intervjuene har vært en sentral informasjonskilde, og utvalget av respondenter og informanter har vært basert på forventet informasjonsverdi, erfaringer og formelt ansvar/rolle i forhold til formål og problemstillinger. Formålet med intervjuene har vært å få utfyllende og supplerende informasjon til dokumentasjonen vi har mottatt fra kommunen. Data fra intervjuene er verifisert av respondentene og informantene, dvs. at de har fått anledning til å lese igjennom referatene og gjøre eventuelle korrigeringer.

Datainnsamlingen ble avsluttet 11.4.2019

Rapport er sendt kommunedirektøren for uttale 24.04.2019, med høringsfrist 02.05.2019.

2. Hvordan utviklet det interkommunale brannsam arbeidet på Haugalandet seg fra 2012 til 2018?

2.1 Revisjonskriterier

I kapittel 2 besvarer vi problemstilling 1: "Hvordan utviklet det interkommunale brannsam arbeidet på Haugalandet seg fra det først kom på agendaen i 2012 og frem til Haugesund kommune trakk seg ut i 2018?". Her beskriver vi hvilke vedtak, utredninger og hovedaktiviteter som ble gjort når, samt hvilke beslutningsgrunnlag som lå til grunn i Haugesund kommune for sentrale vedtak.

Problemstillingen er deskriptiv, og vi har dermed ikke utledet revisjonskriterier som faktaene skal vurderes opp mot.

2.2 Fakta

I dette kapitlet har vi beskrevet innholdet i vedtak, rapporter, vurderinger og møter som har vært sentrale for opprettelsen av Haugaland brann og redning IKS, og Haugesund kommune sin utmeldelse av brannsam arbeidet. Revisjonen har hatt et særlig fokus på vurderinger og vedtak som har vært relatert til lokalisering av ny hovedbrannstasjon. Vi har i dette kapitlet kronologisk beskrevet utviklingen til brannvern sam arbeidet fra det først kom på agendaen i 2012 og frem til Haugesund kommune meldte seg ut den 30. juni 2018.

For mer utfyllende beskrivelser av utviklingen til brannvern sam arbeidet se vedlegg 3 "Detaljert saksgang".

2.2.1 Oppsummering over sentrale vedtak, rapporter, vurderinger og møter

Tidspunkt	Sak, rapport, vurdering, møte
Vinteren 2011:	Kommunene Bømlo, Fitjar, Haugesund, Stord og Sveio vedtar at det skulle settes i gang et prosjekt hvor det skulle utredes om muligheter og konsekvenser av et interkommunalt brannsam arbeid mellom de nevnte kommunene.
Vinteren 2012:	Kommunene starter arbeidet med forstudien om et interkommunalt samarbeid. Forstudien ferdigstilles i mai 2012. <i>Mellom mars og mai 2013 blir forstudierapporten oppdatert med faktaopplysninger fra 9 andre kommuner som ville være med i brannsam arbeidet.</i>

- 24. september 2012:** Kommunene Haugesund, Sauda, Bokn, Bømlo, Utsira, Fitjar, Sveio, Vindafjord, Suldal, Etne, Karmøy, Tysvær og Stord vedtar å opprette en politisk styringsgruppe som skulle ha ansvaret for den videre utviklingen av samarbeidet.
- 23. november 2012:** I møte i ordfører- og rådmannskollegiet på Haugalandet (ORK) blir det vedtatt at en ønsket å gå i gang med utredningen om felles brannvesen for alle kommunene innen 110-sentralens område på Haugalandet.
- Mars 2013:** Styringsgruppen vedtar å gjennomføre et forprosjekt hvor interkommunalt brannsamarbeid skulle utredes. Arbeidet med forprosjektet startet høsten 2013 og ble ferdigstilt i november samme år.
Før oppstart av utredningsarbeidet for forprosjektet, trekker Stord, Bømlo og Fitjar seg fra deltakelsen i utredningsarbeidet.
- 21. februar 2014:** Styringsgruppen kommer med sin innstilling til forprosjektet sin utredning.
- 28. februar 2014:** Rådmannskollegiet på Haugalandet drøfter forprosjektrapporten og styringsgruppens innstilling. Rådmannskollegiet foreslår at det defineres en klarere todeling av den videre prosessen der ROS-analysens innhold blir et definert grunnlag for å avgjøre de ulike kommunenes endelige vedtak om eventuell deltakelse i et interkommunalt brann- og redningsvesen.
- 2. oktober 2014:** Oppstartsmøte for utarbeidelsen av risiko- og sårbarhetsanalysen (ROS-analysen). ROS-analysen blir utarbeidet i løpet av våren 2015, og ferdigstilt i mai.
- Før sommeren 2015:** Deltakerkommunene vedtar å utrede om etablering av felles brann- og redningsvesen for Nord-Rogaland og Sunnhordland. Rapporten ferdigstilles den 2. oktober 2015.
Rapporten har et utkast til selskapsavtale som vedlegg.
- Før sommeren 2016:** Kommunene Bokn, Etne, Haugesund, Karmøy, Suldal, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord vedtar at de sluttet seg til opprettingen av et interkommunalt brannvesen.
- Innen sommeren 2017:** Alle de 9 aktuelle kommunene vedtar/godkjenner selskapsavtalen i bystyret/kommunestyret.
- 18. desember 2017:** Representantskapet i Haugaland brann og redning IKS vedtar at det skal utarbeides en beredskapsanalyse for ansvarsområdet til selskapet. Det blir også vedtatt at ROS-analysen må oppdateres.
- 1. februar 2018:** Den reviderte ROS-analysen blir presentert. ROS-analysen avdekket ikke vesentlige avvik fra den originale ROS-analysen fra 2015.

- 1. Mars 2018:** Beredskapsanalysen "Dimensjonering av beredskap" blir ferdigstilt. Rapporten konkluderer med at Industrigaten 19 er det faglige beste alternativet for lokalisering av hovedbrannstasjon. Rapporten har også en sekundær anbefaling om lokalisering av hovedstasjonen på Raglamyr med bistasjon på Killingøy.
- 29. mars 2018:** Styret i Haugaland brann og redning IKS anbefaler at ny hovedbrannstasjon skulle lokaliseres på Raglamyr under forutsetning av at det blir etablert kompenserende tiltak som inkluderer blant annet en bistasjon i Haugesund.
- 4. april 2018:** Representantskapet i Haugaland brann og redning IKS vedtar at ny hovedbrannstasjon lokaliseres på Raglamyr, under forutsetning om at det etableres kompenserende tiltak som inkluderer blant annet en bistasjon i Haugesund.
- 22. mai 2018:** Rapporten "Hovedbrannstasjon med bistasjon" blir ferdigstilt. Rapporten tar for seg lokalisering av bistasjon og økonomiske vurderinger.
- 1. juni 2018:** I representantskapsmøtet blir det vedtatt at kostnader for bistasjonen er en felles kostnad som skulle legges inn i selskapet sin fordelingsnøkkel.
- 6. juni 2018:** Formannskapet i Haugesund kommune vedtar enstemmig at Haugesund kommune sier opp sitt deltakerforhold i Haugaland Brann og redning IKS, med bakgrunn i økonomiske og faglige vurderinger.
- 13. juni 2018:** Bystyret i Haugesund kommune sier opp sitt deltakerforhold i Haugaland Brann og Redning IKS senest 30.06.2018 dersom de øvrige eierkommunene ønsker å holde fast ved gjeldende selskapsavtale og selskapets gjeldende planer for stasjonsstruktur og plassering av hoved- og bistasjon.
- 28. juni 2018:** Skriv fra Haugesund kommune til Haugaland brann og redning IKS om oppsigelse av deltakerforhold i HBR IKS.
- 30. juni 2018:** Haugesund kommune sier opp selskapsavtalen, og trekker seg ut av brannsam arbeidet.

2.2.2 Forstudie: Utredning av interkommunalt brannsam arbeid Sunnhordland/Nord-Rogaland

Vinteren 2011 vedtok kommuneledelsen i Bømlo, Fitjar, Haugesund, Stord og Sveio at det skulle settes i gang et prosjekt der det skulle utredes om det skulle etableres et interkommunalt brannvernssamarbeid mellom de nevnte kommunene i Sunnhordland og Nord-Rogaland. Det ble oppnevnt en faglig prosjektgruppe bestående av representanter fra kommunene og en ekstern konsulent. Prosjektgruppen fikk i oppgave å vurdere grunnlaget for et interkommunalt brannvesen i regionen.

Prosjektgruppen startet arbeidet med rapporten vinteren 2012, og forstudien ble ferdigstilt i mai 2012. Prosjektgruppen konkluderte med at det var både beredskapsmessige og faglige fordeler med å

etablere et interkommunalt brannvesen for kommunene. De anbefalte videre at selskapsformen IKS burde benyttes ved opprettelsen av et interkommunalt selskap.

Prosjektgruppen mente at et felles brannvesen ville føre til en mer effektiv utnyttelse av de samlede brannvernressursene i regionen. De påpekte videre at det var særlig store fordeler med et interkommunalt brannvernssamarbeid ved de store og uvanlige hendelsene. Prosjektgruppen begrunnet de faglige fordelene med et interkommunalt brannvernssamarbeid med at man kunne forvente at samarbeidet ville føre til synergieffekter når det gjaldt faglig miljø, spesielt i de minst folkerike kommunene. Forstudien ble i mai 2013 oppdatert med faktaopplysninger fra kommunene Bokn, Etne, Karmøy, Sauda, Suldal, Tysnes, Tysvær, Utsira og Vindafjord.

I et møte den 24. september 2012 vedtok kommunene Haugesund, Sauda, Bokn, Bømlo, Utsira, Fitjar, Sveio, Vindafjord, Suldal, Etne, Karmøy, Tysvær og Stord å opprette en styringsgruppe som skulle lede arbeidet over de fremtidige utredningene.

2.2.3 Forprosjekt: Utredning av interkommunalt brannssamarbeid Nord-Rogaland/Sunnhordland

Styringsgruppen vedtok i mars 2013 å benytte seg av en ekstern konsulent til utarbeidelsen av forprosjektet. Arbeidet med forprosjektet startet høsten 2013, og ble ferdigstilt i november 2013. Ifølge rapporten ville en samlet ledelse av brannvesenet i de 11 kommunene føre til en bedre utnyttelse av de samlede brannvernressursene (personell og materiell) i regionen. Det ble lagt vekt på at det ville være særlig positivt å ha en felles stab og ledelse av brannvesenet med erfaring fra mange innsatser ved store og uvanlige hendelser. Det ble videre påpekt at en felles ledelse ville ha en bedre oversikt over utstyr som er tilgjengelig, og de vil kunne i større grad vurdere nye anskaffelser i et helhetlig perspektiv.

Ifølge forprosjektet ville man med et interkommunalt samarbeid forvente betydelige synergieffekter. Dette gjaldt innenfor både forebyggende arbeid, beredskap, kompetanseoppbygging, administrasjon og HMS. I forprosjektet ble det videre konkludert med at det ikke kunne påregnes noen økonomisk gevinst ved et interkommunalt brannvernssamarbeid i denne regionen. Forprosjektet konkluderte med at et interkommunalt brannvesen ville føre til faglige og beredskapsmessige fordeler sammenlignet med datidens organisering av brannvesenene, men at en sammenslåing av brannvesenene ikke ville føre til en økonomisk gevinst.

2.2.4 Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)

I løpet av våren 2015 vedtok kommunestyrene og bystyret i de 11 tidligere nevnte kommunene å utrede en felles ROS-analyse for regionen rettet mot brannberedskap. ROS-analysen ble utarbeidet våren 2015, og arbeidet ble utført av Norconsult i samarbeid med fagmiljøet for brann og redning på Haugalandet. Formålet med analysen var å gi en bred, overordnet, representativ og beslutningsrelevant fremstilling av risiko for mennesker, ytre miljø og samfunnsverdier. Analysen identifiserte hendelser og beskrev scenarioer for konkrete objekter, herunder identifisering av risikoreduserende tiltak. ROS-analysen ble ferdigstilt i mai 2015.

ROS-analysen konkluderte med at Haugesund brannstasjon burde erstattes av ny hovedstasjon, og at deltidsstasjonene på Bø og Vormedal burde avvikles og tilknyttes ny hovedstasjon. Eksisterende deltidsstasjoner på Åkra og Kopervik burde avvikles, og ny brannstasjon etableres på Veasletta.

2.2.5 Prosjekt – Felles brannvesen for 9 kommuner i Nord-Rogaland og Sunnhordland

Ni kommuner på Haugalandet vedtok i felleskap at de skulle utrede etablering av felles brann- og redningsvesen for Nord-Rogaland og Sunnhordland. Formålet med prosjektet var å lage et beslutningsgrunnlag for å kunne fremme en felles sak for kommunestyrene om etablering av et interkommunalt brann- og redningsvesen basert på ROS-analysen.

Rapporten ble ferdigstilt den 2. oktober 2015, og prosjektet anbefalte at et nytt felles IKS burde etableres basert på krav i lover og regler. Prosjektet sine anbefalinger relatert til stasjonsstruktur var basert på Norconsult sin ROS-analyse. Prosjektrapporten påpekte at det burde gjennomføres en beredskapsanalyse som kunne gi mer detaljerte resultater som er egnet for å sette ytelseskrav og dimensjonerende beredskap. I motsetning til forprosjektet konkluderte prosjektet med at et felles brannvesen i regionen kunne forventes å være økonomisk lønnsomt på sikt. Hovedårsaken var stordriftsfordeler og effektivitetsgevinster som kunne oppnås ved å unngå overlappende arbeid og ved å få mer spesialiserte oppgaver i driften og administrasjonen. I prosjektrapporten var det vedlagt et utkast til selskapsavtale.

Godkjenning av selskapsavtalen

Ordførerne og rådmennene i deltakerkommunene drøftet i møte den 1. september 2016 videre fremdrift for etablering av selskapet. Her ble det bestemt at ordførerne skulle fungere som styringsgruppe og rådmennene som arbeidsgruppe i det videre arbeidet. Rådmennene fikk i mandat å utarbeide forslag til selskapsavtale og fullmakt til å leie inn nødvendig ekstern kompetanse ved behov. Alle de ni aktuelle kommunene vedtok selskapsavtalen i bystyret/kommunestyret i løpet av første halvåret i 2017.

2.2.6 Dimensjonering av beredskap – Beredskapsanalysen

I vedtak i representantskapet den 18. desember 2017 ble styret i Haugaland brann og redning IKS gitt i oppgave å fremskaffe en beredskapsanalyse for ansvarsområdet til selskapet. Beredskapsanalysen hadde som formål å finne en løsning som gjorde at hovedbrannstasjonen kunne etableres innenfor området Norheim-Raglamyrløst i henhold til vedtatt selskapsavtale. Av alternative lokasjoner for hovedbrannstasjon som ble vurdert ble Industrigata 19 anbefalt som den beste plasseringen innenfor området Raglamyr-Norheim, mens Raglamyr med kompenserende tiltak ble fremholdt som en sekundær anbefaling.

Analysen påpekte at en bistasjon med kasernering ville være en god løsning til kompenserende tiltak om Raglamyr ble valgt som lokasjon for en hovedbrannstasjon.

Revidert risiko og sårbarhetsanalyse

I sammenheng med utarbeidelsen av rapporten "Dimensjonering av beredskap" valgte styret til Haugaland brann og redning IKS å revidere ROS-analysen som ble utarbeidet av Norconsult og HBR IKS i 2015. Dette valgte styret å gjennomføre for å tilfredsstille mandatet representantskapet gidde til dem ved vedtak den 18. desember 2017.

Den oppdaterte risiko og sårbarhetsanalysen ble ferdigstilt den 1. februar 2018, og tok utgangspunkt i ROS-analysen som ble utarbeidet i 2015. Den oppdaterte ROS-analysen er en revisjon av ROS-analysen som ble utført i 2015, og avdekket ikke vesentlige avvik fra den.

Styremøte i Haugaland brann og redning IKS den 23. mars 2018, og møte i representantskapet den 4. april

Med bakgrunn i mandatet gitt i representantskapsmøtet den 18. desember 2017 utarbeidet styret anbefalinger til vedtak i representantskapet. Styret anbefalte at ny hovedbrannstasjon skulle lokaliseres på Raglamyr under forutsetning av at det etableres kompenserende tiltak som inkluderte en bistasjon i Haugesund. Det ble videre anbefalt at styret burde få i oppgave å kartlegge tiltak, lokasjoner og kostnader for kompenserende tiltak. Representantskapet vedtok styret sine anbefalinger.

2.2.7 Rapport: Hovedbrannstasjon med bistasjon

I representantskapsmøtet den 4. april 2018 ble det vedtatt at styret fikk i oppgave å kartlegge tiltak, lokasjoner og kostnader for kompenserende tiltak. Styret delegerte ansvaret for å kartlegge lokasjoner og kostnader til en arbeidsgruppe. Arbeidsgruppen bestod av brannsjefene til alle eierkommunene av Haugaland brann og redning IKS. Arbeidsgruppen fikk i mandat å skaffe en økonomisk oversikt over de realitetene for de ulike valgene som skulle tas, samt kartlegge hvilke kostnadskonsekvenser en brannstasjon ville få om det sammenlignes en hovedbrannstasjon med eventuelle kompenserende tiltak og en hovedbrannstasjon med en bistasjon.

Ut fra en totalvurdering, der økonomi og beredskap sto i fokus, anbefalte arbeidsgruppen at det burde etableres en bistasjon i tillegg til en hovedstasjon. Den beste lokasjonen for en bistasjon ble forutsatt å være på Killingøy. En bistasjon er som navnet tilsier, en stasjon som skal komplettere hovedstasjonen der fellesfunksjonene ble etablert. De anbefalte videre at det skulle etableres en arbeidsgruppe sammen med Karmsund havn IKS som skulle få i oppdrag å lage en kalkyle for bistasjonen som skulle legges frem for eierne.

I sammenheng med ROS-analysen som ble gjennomført i 2015 ble det utført en GIS-analyse som vurderte det som gunstig å opprette en deltidstasjon i området Ekrene. Arbeidsgruppen mente at en brannstasjon på Ekrene ikke lenger var nødvendig, og at økonomisk gevinst kunne styrkes ved å plassere en brannstasjon på Killingøy. Det ble vurdert at forslaget om å plassere bistasjonen på Killingøy ville medføre at andre kompenserende tiltak som følge av å plassere hovedbrannstasjonen på Raglamyr ville bortfalle.

Møte i representantskapet den 1. juni 2018

I møtet ble det vektlagt at det var viktig å stå samlet ettersom alle ønsket videre drift av selskapet, og derfor var det viktig å oppnå konsensus for et vedtak. I møtet ble lokalisering av Hovedbrannstasjon og bistasjon behandlet. Representantskapet vedtok å lokalisere hovedbrannstasjonen på Raglamyr med bistasjon på Killingøy.

Det ble presisert fra Haugesund kommune at styret sitt fremlegg til vedtak ikke ville aksepteres og det ble foreslått en utsetting. Eierkommunene var enige i at Haugesund ikke skulle ta de økonomiske konsekvensene som følger av en bistasjon alene. I møtet ble det vedtatt at kostnadene for en bistasjon skulle fordeles mellom eierkommunene.

I protokollen fra representantskapsmøtet heter det at Karmøy kommune ikke ønsket å utsette saken med utgangspunkt i at det ikke er noen nye opplysninger i saken som tilsier det.

2.2.8 Formannskapsmøter og bystyremøter

Formannskapsmøtet 6. juni

På bakgrunn av rapportene, "Dimensjonering av beredskap" og "Hovedbrannstasjon og bistasjon", utarbeidet av HBR IKS som konkluderte med at Industrigata 19 var en bedre plassering enn Raglamyr ut fra brannfaglige vurderinger, valgte Haugesund FRP å fremme et benkeforslag om at Haugesund kommune burde trekke seg fra HBR IKS hvis ikke Industrigata 19 ble valgt som lokasjon for ny brannstasjon.

Forslag til vedtak var:

"Haugesund kommune sier opp sitt deltakerforhold i Haugaland Brann og redning IKS, med bakgrunn i økonomiske og faglige vurderinger. Bystyret ber rådmannen se på mulighetene for å søke faglig samarbeid med andre brannregioner."

Innstillingen ble enstemmig vedtatt i formannskapet. Det forelå ikke saksfremlegg eller annen form for saksfremstilling når forslaget til vedtak ble foreslått. Ifølge flere respondenter var begrunnelsen for forslaget at nye opplysninger hadde konkludert med at lokalisering av

hovedbrannstasjon, som krever kompenserende tiltak med egen brannstasjon i Haugesund sentrum, ikke var i henhold til det vedtaket som ble gjort i bystyret i forbindelse med opprettingen av Haugaland brann og redning IKS.

Bystyremøtet 13. juni

Bystyret vedtok enstemmig innstillingen fra formannskapet om at Haugesund kommune skulle trekke seg ut av Haugaland brann og redning IKS dersom de øvrige eierkommunene ønsket å holde fast ved gjeldende selskapsavtale og selskapets gjeldende planer for stasjonsstruktur. I vedtaket inngår at "nye analyser viser at lokalisering av hovedbrannstasjon på aksene Raglamyr-Norheim ikke er den mest optimale plasseringen ut fra faglig og økonomiske vurdering" og at lokaliseringen heller ikke "var i tråd med gjeldende selskapsavtale."

Bystyret vedtok også at Haugesund kommune var åpen for å videreføre sitt deltakerforhold i Haugaland brann og redning IKS dersom de øvrige eierkommunene vedtok å behandle selskapsavtalen på ny og at styret stod fritt til å legge stasjonsstrukturen ut fra faglige og økonomiske hensyn.

Til saken i bystyret forelå ikke saksfremlegg eller annen form for saksfremstilling. Fra intervju fremgår det at ved behandlingen av sak om opprettelse av et felles brann- og redningsselskap på Haugalandet, støttet bystyret de faglige og økonomiske vurderingene som var omtalt i saken.

Formannskapsmøter 20. juni og 25. juni

I formannskapsmøtene den 20. juni og 25. juni ble det orientert om status i forhandlingene til Haugesund kommune om lokalisering av brannstasjon mellom eierkommunene i Haugaland Brann og Redning IKS, samt prosess og veien videre for brannberedskapen i Haugesund. De andre eierkommunene i HBR IKS endret ikke sine standpunkter om hvor hovedbrannstasjonen skulle lokaliseres, og dermed sa Haugesund kommune opp selskapsavtalen og trakk seg ut av samarbeidet den 30. juni 2018. Oppsigelsestiden var/er på 2 år.

2.2.9 Lokalisering av brannstasjon

Saksgang og mandat som har betydning for valg av lokalisering for hovedbrannstasjon

Denne tidslinjen tar for seg vurderinger og vedtak som har vært sentrale i diskusjonen om hvor den nye hovedbrannstasjonen bør lokaliseres. Disse vurderingene og vedtakene har dermed også en vesentlig betydning for hvorfor Haugesund kommune trakk seg ut av brannvernssamarbeidet.

Det foreligger flere parallelle saker og vedtak som på ulike måter har påvirket hverandre:

- 12.05.2015: Karmøy kommune vedtar i sak 29/15 å inngå i en interkommunal legevakt samlokalisert med kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH) for Karmøy, Haugesund, Tysvær, Sveio, Bokn og Utsira med lokalisering i aksene Norheim – Raglamyrområdet.

Det er gjort tilsvarende vedtak i de øvrige kommunene som inngår i brannvernssamarbeidet.

- 31.10.2016: Karmøy kommune vedtar i sak 91/16 å etablere en interkommunal legevakt på Raglamyr med muligheter for KØH. Karmøy kommune er vertskommune og byggherre.

Det pekes på en tomt som kan gi plass for brann, ambulanse og eventuelt andre mulige interkommunale fellesfunksjoner.

- 07.12.2016: Haugesund kommune vedtar i sak PS 16/95 at de stiller seg positive til drift av interkommunale legevakt under visse forutsetninger.

Relokalisert interkommunal legevakt knyttes opp mot etablering av interkommunalt brann- og redningsvesen. Det forutsettes at Helse Fonna deltar i samarbeidet ved å etablere ny ambulansestasjon samme sted.

- 18.12.2017: Sak om hovedbrannstasjon blir lagt frem i representantskapet til Haugaland brann og redning IKS i sak 17/013 med utgangspunkt i en beredskapsanalyse som skulle vurdere "legevaktstomten" sammenlignet med de opprinnelige lokaliseringalternativene innenfor aksene Norheim – Raglamyr.

Representantskapet mente det var en svakhet om ikke hele beredskapsområdet ble sett i sammenheng. Representantskapet pekte på at det ville være viktig å se beredskapen i en større sammenheng inkludert fremtidige utfordringer, endringer i risiko og sårbarhet og fordeler med samlokalisering. Basert på dette vedtok representantskapet å gi styret mandat til å fremskaffe en beredskapsanalyse for hele ansvarsområdet for Haugaland brann og redning IKS.

- 01.03.2018: En beredskapsanalyse om dimensjonering og organisering av Haugaland brann og redning IKS sendes representantskapet. Beredskapsanalysen anbefaler at brannstasjonen skal lokaliseres innenfor Raglamyr-Norheim, Industrigata 19 som det alternativet som er best ut fra et faglig perspektiv.

Arbeidsgruppen var av den oppfatningen at en bistasjon med kaserneing ville være en god løsning til kompenserende tiltak om Raglamyr ble valgt som lokasjon for en hovedbrannstasjon, men det ble videre påpekt at dette burde være en sekundær løsning etter Industrigata 19.

- 29.03.2018: Styret i Haugaland brann og redning IKS anbefalte at ny hovedbrannstasjon skulle lokaliseres på Raglamyr under forutsetning av at det ble etablert kompenserende tiltak som inkluderer blant annet en bistasjon i Haugesund.

Styret fikk videre i oppgave å kartlegge tiltak, lokasjoner og kostnader for kompenserende tiltak.

- 04.04.2018: Representantskapet i Haugaland brann og redning IKS vedtok at ny hovedbrannstasjon skulle lokaliseres på Raglamyr under forutsetning om at det etableres kompenserende tiltak som inkluderer blant annet en bistasjon i Haugesund.
- 01.06.2018: Representantskapet i Haugaland brann og redning IKS står fast på at brannstasjonen skal lokaliseres på Raglamyr med en bistasjon på Killingøy i Haugesund.
- 06.06.2018: Formannskapet i Haugesund kommune vedtar enstemmig en innstilling om at Haugesund kommune sier opp sitt deltakerforhold i Haugaland Brann og redning IKS, med bakgrunn i økonomiske og faglige vurderinger.
- 13.06.2018: Bystyret i Haugesund kommune sier opp sitt deltakerforhold i Haugaland Brann og Redning IKS senest 30.06.2018 dersom de øvrige eierkommunene ønsker å holde fast ved gjeldende selskapsavtale og selskapets gjeldende planer for stasjonsstruktur og plassering av hoved- og bistasjon i tettstedet Haugesund med følgende begrunnelse:

- Nye analyser viser at lokalisering av hovedbrannstasjon på aksen Raglamyr-Norheim ikke er den mest optimale plasseringen ut fra faglig og økonomisk vurdering.
 - Lokaliseringen er heller ikke i tråd med gjeldende selskapsavtale
- 28.06.2018: Skriv fra Haugesund kommune til HBR IKS om oppsigelse av deltakerforhold i HBR. Det vises til bystyrevedtak 13/6.
 - 30.06.2018: Haugesund kommune sier opp selskapsavtalen, og trekker seg ut av brannsam arbeidet. Oppsigelsestiden er på 2 år.

2.2.10 Pågående prosess

Per i dag er det en pågående prosess mellom Haugesund kommune og Haugaland brann og redning IKS vedrørende praktiske og juridiske konsekvenser av Haugesund sin oppsigelse av selskapsavtalen. Denne prosessen er ikke berørt av revisjonen.

3. Hvorfor trakk Haugesund kommune seg ut av Haugaland brann og redning IKS?

3.1 Revisjonskriterier

Hovedproblemstillingen "Hvorfor trakk Haugesund kommune seg ut av Haugaland brann og redning IKS?" belyses i kapittel 3. Her vil vi undersøke i hvilken grad det lå et tilstrekkelig grunnlagsarbeid til grunn i forkant av og ved beslutningen om å trekke seg ut av samarbeidet. Vi vil også undersøke hva som er vurderte årsaker til at Haugesund kommune trakk seg ut, herunder i hvilken grad det forelå et politisk og brannfaglig samstemt og helhetlig vurderingsgrunnlag av hensiktsmessigheten av å trekke seg ut.

Revisjonskriterier er utleder fra:

- ✓ Kommuneloven § 59
- ✓ Brann- og eksplosjonsvernloven
- ✓ Ulovfestede kravet til forsvarlig saksbehandling

Se vedlegg 2 for utdyping av revisjonskriteriene.

3.2 Fakta

For en nærmere beskrivelse av detaljene rundt Haugesunds uttreden fra HBR IKS viser vi til vedlegg 3. I dette kapitlet vil vi beskrive den politiske behandlingen og grunnlagsarbeidet som lå til grunn i forkant og ved avgjørelsen om å trekke seg ut av brannsamarbeidet.

Den politiske behandlingen i formannskapet:

Den 6. juni 2018 ble det enstemmig vedtatt i formannskapet at Haugesund kommune sa opp sitt deltakerforhold i HBR IKS med bakgrunn i økonomiske og faglige vurderinger. Innholdet i vedtaket er nærmere beskrevet i kapittel 2.2.8 og vedlegg 3.

Dette forslaget ble fremmet av Haugesund FRP i formannskapsmøtet som en følge av rapportene "Dimensjonering av beredskap" og "Hovedbrannstasjon med bistasjon" med tilhørende vedlegg, deriblant "Revidert risiko- og sårbarhetsanalyse" og "Vurdering av stasjonsalternativer".

Det var ingen saksfremstilling fra hverken formannsapsrepresentantene eller rådmannen til forslaget til vedtak om at Haugesund kommune skulle trekke seg ut av brannsamarbeidet. I følge intervjudata var dette et "over bordet" vedtak som ble fremmet som en følge av at representantskapet i Haugaland brann og redning, 1.juni, vedtok at hovedbrannstasjonen skulle plasseres på Raglamyr til tross for at Industrigata 19 hadde blitt vurdert som en bedre plassering ut fra faglige og økonomiske vurderinger i rapporten "dimensjonering av beredskap" med tilhørende vedlegg.

I følge intervjudata ble saken diskutert blant gruppelederne i bystyret, og de kom raskt frem til en slutning om at Haugesund kommune burde trekke seg ut av samarbeidet hvis ikke Industrigata 19 ble valgt som lokasjon for hovedbrannstasjonen. Dokumentasjonen forslaget var basert på var offentlig tilgjengelig på Haugaland brann og redning IKS sine nettsider, men dokumentasjonen ble ikke sendt ut som saksfremlegg. I følge intervjudata ble relevante dokumenter, utarbeidet av Haugaland brann og redning IKS, distribuert blant medlemmene i formannskapet før møtet.

I protokollen fra formannskapsmøtet fremgår det at formannskapet støtter de faglige og økonomiske vurderingene som er omtalt i saken, samt at en lokalisering av hovedbrannstasjonen som fører til opprettelse av en egen bistasjon hverken er faglig eller økonomisk forsvarlig. Protokollen spesifiserer ikke hvilken faglige og økonomiske vurderinger formannskapet viser til. Grunnlagsarbeidet konkluderer med at Industrigata 19 er en bedre lokasjon for hovedbrannstasjonen enn plasseringen på Raglamyr, som eierkommunene i Haugaland brann og redning IKS hadde blitt enige om. En hovedbrannstasjon lokalisert i Industrigata 19 ville både ha kortere uttrykningstid og lavere kostnader enn en brannstasjon på Raglamyr med bistasjon på Killingøy.

I intervju med ordfører i Haugesund kommune kom det fram at Haugesund kommune ikke fikk en garanti fra de andre eierkommunene i HBR IKS om at en bistasjon i Haugesund ikke kunne bli lagt ned i framtiden på grunn av økonomiske nedskjæringer.

Den politiske behandlingen i bystyret

Den 13. juni 2018 ble det enstemmig vedtatt i bystyret at Haugesund kommune sier opp sitt deltakerforhold i HBR IKS dersom de øvrige eierkommunene ønsker å holde fast ved gjeldende selskapsavtale og selskapets planer for stasjonsstruktur og plassering av hoved- og bistasjon i Haugesund. Innholdet i vedtaket er nærmere beskrevet i kapittel 2.2.8 og vedlegg 3.

Det var ingen saksfremstilling før vedtaket til saken. Vedtaket var en videreføring av innstillingen fra formannskapet. På lik linje som i formannskapsmøte var også dette vedtaket basert på rapporten "Dimensjonering av beredskap" med tilhørende vedlegg som var utarbeidet av Haugaland brann og redning IKS. Relevant dokumentasjon ble sendt ut til representantene i bystyret.¹

I intervju blir det fremhevet av respondent utenfor Haugesund kommune at det oppleves som spesielt at bystyret i Haugesund vedtok å trekke seg ut av Haugaland brann og redning IKS basert på en sak som ble fremmet uten saksgrunnlag/saksfremlegg.

Lokalisering av hovedbrannstasjonen:

Etablering av en bistasjon kom inn i bildet for første gang i mars 2018. I intervju med brannsjefen fremgår det at bistasjonen kom opp som et alternativ til en fastlåst situasjon mellom Haugesund og de andre eierkommunene i HBR IKS hvor eierkommunene med unntak av Haugesund ønsket å opprettholde vedtaket om at hovedstasjonen skulle lokaliseres i aksene Norheim-Raglamyr. Bistasjonen skulle være et avbøtende tiltak nord i Haugesund som HBR IKS vurderte som et godt økonomisk og faglig alternativ. Brannsjefen påpekte at HBR IKS forsøkte å redde samarbeidet ved å foreslå å etablere en bistasjon nord i byen. Det var tiltenkt at et vaktlag skulle stå på vakt på hovedstasjonen og et vaktlag på bistasjonen. Dette mente HBR IKS ville gi en bedre beredskap for Haugesund by uten at fundamentet (selskapsavtalen) for HBR IKS måtte endres. Det fremgår av intervju med ordføreren i Karmøy at uavhengig av hvor hovedbrannstasjonen skulle plasseres måtte det opprettes en bistasjon for at forskriftskrav til innsatstid skulle innfris.

Ifølge brannsjefen er det ikke vurdert i rapportene og analysene at det er dyrere å plassere hovedstasjonen på Raglamyr med bistasjon enn Industrigata 19. Brannsjefen fremhever at det bare har blitt antatt at det er dyrere uten at det er gjennomført noen økonomiske vurderinger. Det ble videre

¹ Opplyst av fem intervjurespondenter

påpekt at det ikke er slik at "to stasjoner koster dobbelt så mye som en". Ut fra intervju med brannsjefen fremgår det at det ble stilt spørsmål til om økonomi var drivkraften for Haugesund. Brannsjefen påpekte videre at Haugesund kan risikere å sitte igjen med kravet om to vaktlag uten å kunne dele denne kostnaden med de andre eierkommunene i HBR IKS. Brannsjefen pekte også på at Haugesund må bygge ny stasjon alene (eller videreføre eksisterende avtale om leie), mens kostnadene for ny hovedstasjon på Raglamyr ville blitt fordelt på de 9 eierkommunene i HBR IKS. Haugesund har også økt bemanningen i brannvesenet, disse kostnadene må de ta alene. I intervju peker brannsjefen og ordføreren i Karmøy på at de opplever et politiske motiv knyttet til at Haugesund trakk seg ut av brannvernssamarbeidet.

I 2016 ble det vedtatt at ny hovedbrannstasjon skulle samlokaliseres med ny legevakt for Haugesund, Tysvær, Sveio, Bokn, Utsira og Karmøy. Lokaliseringen av hovedbrannstasjon og legevakt var dermed koblet sammen gjennom to ulike vedtak, og dermed var resultatet av det ene vedtaket avhengig av det andre.

I intervju med kommunaldirektør, ordfører og varaordfører i Haugesund kommune fremgår det at administrasjonen, formannskapet og bystyret i Haugesund var uenig med de andre eierkommunene i HBR IKS om at hovedbrannstasjonen skulle plasseres på Raglamyr. De mente at Industrigata 19 var en bedre plassering ut i fra faglige, beredskapsmessige og økonomiske vurderinger. De påpekte videre at lokaliseringen av hovedbrannstasjonen burde bestemmes ut i fra de nevnte vurderingene. Videre ble det påpekt at Haugesund trakk seg ut av HBR IKS på grunn av at de mente at lokaliseringen av hovedbrannstasjonen på Raglamyr ikke var den beste plasseringen ut i fra faglige, beredskapsmessige og økonomiske vurderinger.

Av intervjudata fremgår det videre at Haugesund ønsket å endre betingelsene knyttet til lokalisering av hovedbrannstasjonen som ble fremforhandlet i selskapsavtalen i 2015. Ifølge partigruppelederen i Haugesund FRP ønsket bystyret at betingelsen i selskapsavtalen om at brannstasjonen skulle plasseres på Raglamyr endres til at lokaliseringen av brannstasjonen skulle bestemmes ut fra beredskapsfaglige og økonomiske vurderinger. Ifølge ordføreren i Karmøy var det ikke ønskelig for de andre eierkommunene å hastebehandle sak om ny stasjonsstruktur, uten et skikkelig saksgrunnlag, for å kunne etterkomme vedtaket i Haugesund bystyre.

3.3 Vurdering

For redegjørelse av revisjonskriteriene viser vi til vedlegg 2. Vårt utgangspunktet for å vurdere grunnlagsarbeidet er det ulovfestede kravet til forsvarlig saksbehandling forut for avgjørelser truffet av et forvaltningsorgan, i dette tilfellet formannskapet og bystyret. Kravet om forsvarlig saksbehandling innebærer at formannskapet og bystyret må sørge for at saken er så godt opplyst som mulig før et vedtak fattes. Hvor langt dette prinsippet går og kravene til den forsvarlige utredningen av saken, må vurderes konkret i denne saken. Revisjonen legger til grunn momentene som trekkes fram i rettspraksis og praksis fra sivilombudsmannen. For å avgjøre om det lå til grunn et tilstrekkelig grunnlagsarbeid ved avgjørelsen i bystyret vil revisjonen legge vekt på om faktum i saken var klargjort, om det ble undersøkt fordeler og ulemper med å trekke seg ut av samarbeidet, om noe taler for at opplysningene i saken var kvalitetssikret og om saken har vært gjenstand for langvarig behandling.

Behandlingen i formannskapet:

I møteprotokollen i formannskapet datert 06.06.18, heter det at formannskapet støtter de faglige og økonomiske vurderinger som er omtalt i saken. Formannskapet viser til at lokalisering av en hovedbrannstasjon som fører til opprettelse av egen bistasjon i Haugesund sentrum hverken er faglig forsvarlig eller økonomisk forsvarlig, samt at dette ikke er i tråd med selskapsavtalen.

Det fremgår ikke konkret av protokollen hvilke faglige og økonomiske vurderinger formannskapet viser til, men revisjonen anser det sannsynlig at formannskapet henviser til samme grunnlagsarbeidet som revisjonen har tilgang til. Vi sikter da til rapporter og analyser som er utarbeidet av HBR IKS. Dette understøttes også av intervjudata. Vi registrerer at formannskapets medlemmer ikke problematiserte eller stilte spørsmålstegn ved grunnlagsarbeidet.

Som det går frem av kapittel 2, har det blitt utarbeidet en rekke utredningsrapporter og analyser i arbeidet med å etablere et interkommunalt brannsamarbeid, samt beredskapsanalyser som vurderer lokaliseringen av hovedbrannstasjonen. Vår undersøkelse viser også at det har blitt utarbeidet en økonomisk analyse som viser at en hovedbrannstasjon på Raglamyr med en bistasjon er et mer kostbart alternativ enn en hovedbrannstasjon i Industrigata 19.

Vi vurderer at grunnlagsarbeidet, som lå til grunn i forkant av formannskapsmøtet, beskriver faktum i saken knyttet til de brannfaglige vurderingene. Revisjonen vurderer videre at grunnlagsarbeidet samstemt viser at en hovedbrannstasjon på Raglamyr med en bistasjon er et mer kostbart alternativ enn en hovedbrannstasjon i Industrigata 19. Dette peker i retning av at det forelå et tilstrekkelig grunnlagsarbeid ved forslaget til vedtak om å trekke seg ut av det interkommunale brannsamarbeidet.

Behandlingen i bystyret:

I saksprotokollen fra bystyret heter det at organet begrunner valget om å trekke seg ut av det interkommunale brannsamarbeidet med at lokalisering av hovedbrannstasjon på aksene Raglamyr-Norheim ikke er den mest optimale plasseringen ut fra faglig og økonomiske vurderinger, samt at lokaliseringen ikke er i tråd med selskapsavtalen. Saksprotokollen viser at avgjørelsen i bystyret i det vesentlige bygger på vedtaket i formannskapet. Vi vurderer at vedtaket i bystyret bygger på det samme grunnlagsarbeidet som formannskapet la vekt på.

Ifølge møteinnkallingen og intervjudata var det ingen saksfremlegg til sak PS 18/54, hvor bystyret enstemmig vedtok å trekke seg fra det interkommunale brannsamarbeidet, men bystyreprerentantene skal ifølge intervjudata ha fått tilsendt relevant dokumentasjon i forkant av bystyremøtet. Intervjudata viser også at saken hadde blitt drøftet i de forskjellige partigruppene i forkant av bystyremøtet. Vi vurderer at dette indikerer at bystyrets medlemmer kjente til grunnlagsarbeidet i saken.

I vurderingen av om saken var tilstrekkelig utredet og om medlemmene i bystyret kjente til sakens faktum er det ifølge sivilombudsmannen relevant å legge noe vekt på om medlemmene kjente til saken gjennom lokal mediedekning. I juridisk teori er det lagt til grunn at sivilombudsmannens uttalelser har status som rettskildefaktorer, og momentene sivilombudsmannen la vekt på i SOMB-1997-38 er derfor relevant å legge vekt på i vår sak. I sivilombudsmannens avgjørelse SOMB-1997-38 heter det at "forut for kommunestyrets endelige behandling har saken også vært livlig debattert bl.a.(...) i lokalpressen". Sivilombudsmannen legger i denne saken noe vekt på at kommunestyreprerentantene kjente til sakens faktum gjennom lokalpressen når han vurderte om saken var mangelfullt utredet. Revisjonen registrerer at det interkommunale brannsamarbeidet på Haugalandet har blitt skrevet om og debattert i lokalavisene på Haugalandet, og dette er et faktisk forhold som sammen med grunnlagsarbeidet i saken kan tale i retning av at saken var tilstrekkelig utredet før vedtaket ble truffet i bystyret.

I henhold til revisjonskriteriene innebærer utredningsplikten en plikt til å undersøke forhold og opplysninger til så vel gunst som til skade. Dette innebærer at bystyret måtte undersøke både fordelene og ulempene med å trekke seg ut av HBR IKS. Revisjonen kan ikke se at Haugesund kommune har skriftlig vurdert konsekvensene av å trekke seg ut av brannsamarbeidet. Samtidig viser saksprotokollen i bystyret at organet i utgangspunktet ønsket å videreføre sin deltakelse i HBR IKS fordi et interkommunalt samarbeid "vil åpenbart gi bedre drift, beredskap og kompetansmiljø enn dagens fragmenterte brannberedskap i eierkommunene". På bakgrunn av dette vurderer vi at bystyret var bevisst på ulempene med å trekke seg ut av brannsamarbeidet. Det at bystyret trolig kjente til både fordelene og ulempene med å trekke seg ut av Haugaland Brann og Redning IKS er et moment

som trekker i retning av at det lå til grunn et tilstrekkelig grunnlagsarbeid ved beslutningen om å trekke seg ut av det interkommunale brannsam arbeidet.

Saken ble vurdert i bystyret en uke etter at formannskapet i Haugesund kommune vedtok forslaget om å trekke seg fra samarbeidet. Saken kan derfor ikke sies å ha vært gjenstand for langvarig behandling, men revisjonen vurderer at saksgangen har fulgt bystyrets reglement.

Revisjonen har ikke erfart at bystyret har kvalitetssikret den dokumentasjonen som ligger til grunn for avgjørelsen om å trekke seg ut av samarbeidet, men vil fremheve at det er positivt at det blant annet ble utarbeidet en ny og oppdatert ROS-analyse 1. februar 2018, som inngår i det samlede grunnlagsarbeidet.

Vi vurderer at grunnlagsarbeidet, som lå til grunn i forkant av bystyremøtet, beskriver faktum i saken knyttet til de brannfaglige vurderingene. Revisjonen vurderer videre at grunnlagsarbeidet samstemt viser at en hovedbrannstasjon på Raglamyr med en bistasjon er et mer kostbart alternativ enn en hovedbrannstasjon i Industrigata 19. Dette peker i retning av at det forelå et tilstrekkelig grunnlagsarbeid ved avgjørelsen om å trekke seg ut av det interkommunale brannsam arbeidet på bakgrunn av økonomiske og brannfaglige vurderinger.

Ifølge intervjudata og tilgjengelig dokumentasjon synes årsaker til uttrede n å være knyttet til uenighet om lokaliseringen av hovedbrannstasjonen, herunder avgjørelsen om å plassere hovedbrannstasjonen på Raglamyr, og de økonomiske og brannfaglige konsekvenser av plasseringen.

Om brannfaglig og politisk samstemt vurderingsgrunnlag:

Revisjonen registrerer at ingen av bystyrets medlemmer fremmet krav om kontroll av avgjørelsens lovlighet i etterkant av vedtaket i bystyret. Videre viser ikke saksprotokollen fra bystyret at det 1) ble stilt spørsmål med saksgrunnlaget eller 3) om det forelå et ordskifte, men i protokollen heter det at vedtaket var enstemmig. Revisjonen vurderer at dette indikerer at vedtaket var politisk samstemt, og at bystyret, ved å ikke fremme lovlighetskontroll, vurderer at saken hadde et tilstrekkelig vurderingsgrunnlag. Vi vurderer på bakgrunn av dette at det forelå et politisk samstemt og helhetlig vurdering av hensiktsmessigheten av å trekke seg ut av det interkommunale brannsam arbeidet.

Revisjonen viser til at den brannfaglige vurderingen som ligger til grunn i grunnlagsarbeidet samstemt viser at Industrigata 19 er det beste alternativet for lokalisasjon for hovedbrannstasjonen, men revisjonen registrerer at arbeidsgruppen mente at Raglamyr med kompenserende tiltak som en bistasjon nord i Haugesund er et sekundært alternativ. Vi tolker arbeidsgruppens uttalelse som at en hovedbrannstasjon på Raglamyr med en bistasjon i Haugesund er et brannfaglig forsvarlig alternativ, men at en lokalisering av hovedbrannstasjonen i Industrigata 19 er den primære anbefalingen ut i fra brannfaglige vurderinger.

Ifølge grunnlagsarbeidet var premisset for at Raglamyr ble vurdert som et brannfaglig sekundært alternativ at det ble opprettet en bistasjon i Haugesund sentrum eller nordover. Ifølge ordfører i Haugesund kommune ville ikke de andre eierkommunene i HBR IKS gi en garanti for at en eventuell bistasjon i Haugesund ikke kunne bli lagt ned på grunn av økonomiske nedskjæringer i framtiden. Revisjonen kan ikke se at muligheten for at bistasjonen kunne bli lagt ned i framtiden er et moment som er tatt høyde for eller drøftet i de brannfaglige vurderingene i grunnlagsarbeidet.

4. Hva er vurderte konsekvenser av å ikke være del av Haugaland brann og redning IKS?

4.1 Revisjonskriterier

I kapittel 4 besvarte vi problemstilling 3: "Hva er vurderte konsekvenser av å ikke være del av Haugaland brann og redning IKS?". Her har vi beskrevet de vurderte brannfaglige, økonomiske og beredskapsmessige konsekvensene for kommunen av å trekke seg ut av Haugaland brann og redning IKS.

Problemstillingen er deskriptiv, og vi har dermed ikke utledet revisjonskriterier som faktaene skal vurderes opp mot.

4.2 Fakta

4.2.1 Konsekvensene av å ikke være en del av Haugaland brann og redning IKS

Brannfaglige konsekvenser:

Bystyret i Haugesund fremhever i saksprotokollen fra bystyremøtet 13.06.2018 at et interkommunalt brannsamarbeid vil "åpenbart gi bedre drift, beredskap og kompetansemiljø enn dagens fragmenterte brannberedskap i eierkommunene".

Revisjonen kjenner til at HBR IKS har gjort en konkret vurdering av konsekvensene av at Haugesund kommune trekker seg ut av det interkommunaleselskapet. Revisjonen kjenner ikke til at Haugesund kommune har gjennomført en lignende vurdering som belyser de brannfaglige konsekvensene av å trekke seg ut av HBR IKS.

Ifølge flere respondenter i denne revisjonen vurderer Haugesund kommune at deres brannvesen ikke ville svekkes kompetansemessig ved å trekke seg ut fra Haugaland brann og redning IKS.

Respondentene begrunner dette med at Haugesund brannvesen er det eneste brannvesenet med fulltidsansatte på Haugalandet. Haugesund kommune er også den eneste eierkommunen som hadde spesialkompetanse i dykkerberedskap og røykdykkerberedskap.

Vi registrerer at Haugesund kommune har vurdert andre brannsamarbeid i lys av å trekke seg ut av HBR IKS. Haugesund kommune har vurdert om de skal stå alene, inngå et samarbeid med Rogaland brann og redning IKS eller delta i Brannalliansen. Det opplyses i intervju at det særlig er blitt vurdert å inngå et samarbeid med Brannalliansen. Brannalliansen er et vertskommunesamarbeid bestående av flere kommuner i Hordaland. Medlemskommunene i brannalliansen gjennomfører felles kursing og opplæring av ansatte i sine brannvesen.

Beredskapsmessige konsekvenser:

Revisjonen kjenner ikke til at Haugesund kommune har gjennomført en konkret vurdering av de beredskapsmessige konsekvensene av å trekke seg ut av HBR IKS.

Ifølge flere respondenter ble det vurdert av administrasjonen i Haugesund kommune og formannskapet at Haugesund ikke ville få en svekket brannfaglig beredskap ved å trekke seg ut av Haugaland brann og redning IKS. De vurderte tvert imot at Haugesund kommune ville få en svekket beredskap ved å ta del i HBR IKS hvis brannstasjonen ble lokalisert på Raglamyr. Dette på grunn av at brannstasjonen ble flyttet lenger vekk fra utsatt trebebyggelse i sentrum og sykehjem nord i byen.

Økonomiske konsekvenser

Revisjonen kjenner ikke til at Haugesund kommune har gjennomført en konkret vurdering av de økonomiske konsekvensene av å trekke seg ut av HBR IKS.

4.3 Vurdering

Oppsummert er det vår vurdering at konsekvenser av å trekke seg ut av HBR IKS i mindre grad er eksplisitt vurdert i etterkant av bystyretvedtaket. I intervjuer vises det til at det er gjort konsekvensanalyser i forkant av kommunens uttreden knyttet til brannfaglige, økonomiske og beredskapsmessige forhold. Etter vår vurdering er ikke dette eksplisitte analyser av konsekvenser av kommunens uttreden, men primært konsekvensanalyser av ulike scenarier for sammenslåingen av brannvesenet i de aktuelle kommunene.

5. Uttale fra kommunedirektøren

Kommunedirektøren har gitt tilbakemelding på at han ikke har noe uttale til rapporten, men tar rapporten til orientering/etterretning.

Vedlegg 1 Dokumentliste

- ✓ Møteprotokoll formannskapet 06.06.2018
- ✓ Møteprotokoll formannskapet 20.06.2018
- ✓ Møteprotokoll formannskapet 25.06.2018
- ✓ Møteprotokoll bystyret 13.06.2018
- ✓ Møteprotokoll representantskapet 01.06.2018
- ✓ Møteinnkalling til bystyret 13.06.2018
- ✓ Styresak 17-050 Lokalisering av hovedbrannstasjon
- ✓ Styresak 18-011 Beredskapsanalyse
- ✓ Styresak 18-014 Hovedbrannstasjon
- ✓ Styresak 18-020 Hovedbrannstasjon og bistasjon
- ✓ Behandling av eierstrategi og selskapsavtalen i bystyret
- ✓ Saksprotokoll, saksnr. 74/16 (Karmøy kommune) – Felles brann- og redningsvesen for 9 kommuner i Nord-Rogaland og Sunnhordland
- ✓ Forprosjekt: Utredning av interkommunalt brannsam arbeid Nord-Rogaland/Sunnhordland
- ✓ Forprosjekt – vedlegg 1: Sammendrag forstudien våren 2013
- ✓ Forprosjekt – vedlegg 2: Brannstasjoner og depot
- ✓ Forprosjekt – Vedlegg 3: Kjøretøy
- ✓ Forprosjekt – vedlegg 4: Organisasjonsmodell
- ✓ Forstudie: Utredning av interkommunalt brannvernssamarbeid i Sunnhordland og Nord-Rogaland
- ✓ Notat: Statusrapport prosjekt interkommunalt brannssamarbeid Sunnhordland/Nord-Rogaland
- ✓ Harmoniseringsmodell
- ✓ Innstilling fra styringsgruppen: Utredning av felles brannvesen for Nord-Rogaland og Sunnhordland
- ✓ Kommunes eierstrategi overfor Haugaland brann og redning IKS
- ✓ Kompenserende tiltak
- ✓ Etablering av ledelse
- ✓ Referat: Forberedende stiftelsesmøte Brann IKS
- ✓ Revidert ROS for Haugaland brann og redning iks
- ✓ Saksfremlegg arkivsaksnr 13/1294 (Karmøy kommune): Interkommunalt brannvernssamarbeid i Nord-Rogaland og Sunnhordland
- ✓ Selskapsavtale for Haugaland brann og redning IKS
- ✓ Vedlegg B: Vurdering av stasjonsplassering
- ✓ Vedlegg G: Dimensjonerende hendelser
- ✓ Saksfremlegg saksnr: 2012/3557 (Haugesund kommune): Utredning av interkommunalt brannssamarbeid Sunnhordland/Nord-Rogaland – Forstudie
- ✓ Saksfremlegg saksnr: 2012/3557: Interkommunalt brannvernssamarbeid i Sunnhordland og Nord-Rogaland
- ✓ Saksprotokoll i Bystyret – 11.06.2014
- ✓ Saksprotokoll i formannskapet – 04.06.2014
- ✓ Prosjekt – Felles brannvesen for 9 kommuner i Nord-Rogaland og Sunnhordland
- ✓ Risiko- og sårbarhetsanalyse: Felles brann- og redningsvesen i Nord-Rogaland og Sunnhordland
- ✓ Konsekvensanalyse – Haugesund kommune sin oppsigelse av deltakerforholdet i Haugaland brann og redning iks

- ✓ Saksbehandling og historikk
- ✓ Møtebok: Sak. Nr 18/007 i representantskapet for Haugaland brann og redning iks
- ✓ Hovedbrannstasjon med bistasjon: Haugaland brann og redning iks

Vedlegg 2 Revisjonskriterier

Ulovfestede kravet om forsvarlig saksbehandling

Kommuneloven retter ikke et krav mot kommunestyret om at et vedtak i en sak skal være utredet før kommunestyret kan treffe et vedtak. At det foreligger et forslag til vedtak fra formannskapet forplikter ikke kommunestyret til å treffe et vedtak i samsvar med forslaget. Forvaltningslovens § 17 første ledd pålegger ethvert offentligorgan å påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak fattes. Forvaltningslovens § 17 gjelder i utgangspunktet kun for enkeltvedtak, men må ses som et uttrykk for den ulovfestede rettsregelen om krav til forsvarlig saksbehandling forut for en avgjørelse truffet av et forvaltningsorgan, herunder i vår sak bystyret.

Hvor langt og hva som ligger i kravet om forsvarlig saksbehandling, herunder å påse at saken er så godt opplyst som mulig må vurderes konkret i dette tilfellet.

Bystyret begrunner avgjørelsen med at lokaliseringen av hovedbrannstasjonen på aksene Raglamyr-Norheim ikke er det mest optimale plasseringen ut fra faglig og økonomisk vurdering, samt at lokaliseringen ikke er i tråd med gjeldende selskapsavtale.

Det å trekke seg ut av det interkommunale brannsam arbeidet på grunn av at det interkommunale selskapet ikke overholder selskapsavtalen peker i retning av at dette er en avgjørelse med grunnlag i bystyrets privatautonomi. Avgjørelser ved bruk av bystyrets private autonomi, slik som håndtering av avtaler ligger i prinsippet utenfor vedtaksbegrepet etter forvaltningslovens § 2, og det må derfor stilles lavere krav til utredningsplikten i forkant av en slik avgjørelse.

På den andre siden begrunner bystyret avgjørelsen med at hovedbrannstasjonens lokalisering ikke er det mest optimale ut i fra en faglig vurdering. I § 9 i brann og eksplosjonsvernloven heter det at "kommunen skal sørge for etablering og drift av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte".

En ordlydstolkning av bestemmelsen tilsier at Haugesund kommune har et ansvar for å sørge for et brannvesen som ivaretar forebyggende og beredskapsmessige oppgaver. Når bystyret vurderer at det interkommunale brannsam arbeidet ikke er optimalt ut i fra en faglig vurdering, kan det indikere at det å trekke seg ut av samarbeidet ikke utelukkende baserer seg på forretningsmessige hensyn, noe som peker i retning av at avgjørelsen er utøvelse av offentlig myndighet.

Ved utøvelse av offentlig myndighet må det stilles krav til at saken er så godt opplyst som mulig før bystyret fatter en avgjørelse.

Utredningsplikten innebærer at faktum må bli klargjort, og en plikt til å undersøke forhold og opplysninger til så vel gunst som til skade. Underretningsplikten pålegger også en ansvar om å kontrollere opplysningene som legges frem.

Sivilombudsmannen tok i sak SOMB-1997-38 stilling til om et vedtak fra kommunestyret var mangelfullt utredet. I juridisk teori er det lagt til grunn at sivilombudsmannens uttalelser har status som rettskildefaktorer, og momentene sivilombudsmannen la vekt på i SOMB-1997-38 er derfor relevant å legge vekt på i vår sak.

I SOMB-1997-38 kom sivilombudsmannen fram til at saken var tilstrekkelig utredet, og la vekt på at saken var gjenstand for en langvarig og omfattende behandling i den respektive kommunen, samt at kommunen hadde fått utarbeidet to utredningsrapporter i forbindelse med saken, og at kommunestyret hadde behandlet saken tre ganger før endelig avgjørelse ble tatt. Sivilombudsmannen la også vekt på

at medlemmene i kommunestyret hadde fått tilsendt de to utredningsrapportene lang tid før saken var til realitetsbehandling i de forskjellige politiske organene i kommunen. Sivilombudsmannen la noe vekt på at forut for kommunestyrets endelige behandling av saken hadde saken vært debattert i lokalpressen.

Kommuneloven

§ 23. Administrasjonssjefens oppgaver og myndighet.

1. Administrasjonssjefen er den øverste leder for den samlede kommunale eller fylkeskommunale administrasjon, med de unntak som følger av lov, og innenfor de rammer kommunestyret eller fylkestinget fastsetter.
2. Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.
3. Administrasjonssjefen har møte- og talerett, personlig eller ved en av sine underordnede, i alle kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer med unntak av kontrollutvalget.
4. Kommunalt og fylkeskommunalt folkevalgt organ kan gi administrasjonssjefen myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning, hvis ikke kommunestyret eller fylkestinget har bestemt noe annet.

§ 59. Lovlighetskontroll, opplysningsplikt m.v.

1. Tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan sammen bringe avgjørelser truffet av folkevalgt organ eller den kommunale eller fylkeskommunale administrasjon inn for departementet til kontroll av avgjørelsens lovlighet. Det samme gjelder avgjørelser om møter skal holdes for åpne eller lukkede dører, jf. § 31, og avgjørelser om habilitet. Avgjørelser om ansettelse, oppsigelse eller avskjed er ikke gjenstand for lovlighetskontroll. Spørsmål om det foreligger brudd på bestemmelser gitt i eller i medhold av lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser kan heller ikke gjøres til gjenstand for lovlighetskontroll.

2. Krav om lovlighetskontroll framsettes for det organ som har truffet den aktuelle avgjørelse. Hvis dette opprettholder avgjørelsen, oversendes saken til departementet.

3. Krav om lovlighetskontroll medfører ikke at iverksettelsen av den påklagede avgjørelsen utsettes med mindre det organ som har truffet avgjørelsen, kommunalt eller fylkeskommunalt organ overordnet dette eller departementet fatter slikt vedtak.

4. Ved lovlighetskontroll skal det tas stilling til om avgjørelsen

- a. er innholdsmessig lovlig,
- b. er truffet av noen som har myndighet til å treffe slik avgjørelse, og
- c. er blitt til på lovlig måte.

Departementet skal oppheve avgjørelsen hvis det er gjort slike feil at den er ugyldig.

5. Departementet kan på eget initiativ ta en avgjørelse opp til lovlighetskontroll.

6. Departementet kan kreve at kommunen og fylkeskommunen gir opplysninger om enkeltsaker eller sider av kommunens og fylkeskommunens virksomhet. Departementet har rett til innsyn i alle kommunale og fylkeskommunale saksdokumenter.

7. Departementet fastsetter nærmere regler om tidsfrister for krav om lovlighetskontroll

Brann- og eksplosjonsvernloven

Kapittel 3. Kommuners plikter og fullmakter

§ 9. Etablering og drift av brannvesen

Kommunen skal sørge for etablering og drift av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte.

Kommunen skal gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse slik at brannvesenet blir best mulig tilpasset de oppgaver det kan bli stilt overfor. Kommunen skal evaluere hendelser for å sikre kontinuerlig læring og forbedring av det forebyggende og beredskapsmessige arbeidet.

Leder av brannvesenet og øvrig personell skal ha de kvalifikasjoner som er nødvendige for å kunne ivareta brannvesenets oppgaver på en forsvarlig måte.

To eller flere kommuner kan avtale å ha felles brannvesen eller felles ledelse av brannvesenet. Kommunen kan gjennom avtale overlate brannvesenets oppgaver og ledelse helt eller delvis til en annen kommune, virksomhet e.l. Kommunen må i slike tilfeller etablere ordninger som sikrer at all myndighetsutøvelse etter loven skjer under kommunens formelle ansvar.

Departementet kan gi forskrifter om etablering og drift av brannvesenet, og om krav til personellens kvalifikasjoner.

§ 10. Dokumentasjon og rapportering

Kommunen skal dokumentere at plikten etter § 9 første, annet og tredje ledd er oppfylt.

Dokumentasjonen inkludert risiko- og sårbarhetsanalysen og eventuelle avtaler inngått etter § 9 fjerde ledd, skal sendes sentral tilsynsmyndighet.

På forespørsel fra sentral tilsynsmyndighet skal kommunen rapportere om alle ressurser, hendelser og evalueringer etter § 9 annet ledd annet punktum.

Departementet kan gi forskrifter om dokumentasjons- og rapporteringsplikt.

§ 11. Brannvesenets oppgaver

Brannvesenet skal:

- a) gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker
- b) gjennomføre brannforebyggende tilsyn
- c) gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane
- d) utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og krisesituasjoner
- e) være innsatsstyrke ved brann

- f) være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
- g) etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen
- h) sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Kommunen kan legge andre oppgaver til brannvesenet så langt dette ikke svekker brannvesenets gjennomføring av oppgavene i første ledd.

Departementet kan gi forskrifter om brannvesenets oppgaver.

§ 12. Fullmakter ved brann og andre ulykkessituasjoner

Leder av brannvesenet

- a) har ledelsen av brannbekjempelsen,
- b) har skadestedsledelsen ved andre ulykkessituasjoner inntil ledelsen overtas av politiet,
- c) har ordensmyndighet inntil politiet kommer til stedet,
- d) kan rekvirere eiendom, bygninger, materiell og personell innenfor rammen av § 5 fjerde ledd,
- e) kan pålegge eier eller bruker av eiendom som har vært utsatt for brann, eksplosjon eller annen ulykke å sørge for vakthold og andre nødvendige sikringstiltak.

Fullmaktene i første ledd gjelder tilsvarende for den som i lederens sted har innsatsledelsen på brann- eller ulykkesstedet.

Departementet kan gi forskrifter om fullmakter og plikter for leder av brannvesenet ved brann, eksplosjon og andre ulykker.

§ 13. Særskilte brannobjekter

Kommunen skal identifisere og føre fortegnelse over byggverk, opplag, områder, tunneler, virksomheter m.m. hvor brann kan medføre tap av mange liv eller store skader på helse, miljø eller materielle verdier.

Kommunen skal sørge for at det føres tilsyn i byggverk m.m. som nevnt i første ledd for å påse at disse er tilstrekkelig sikret mot brann. Tilsynet skal omfatte alle forhold av betydning for brannsikkerheten, herunder bygningsmessige, tekniske, utstyrmessige og organisatoriske brannsikringstiltak og forhold av betydning for gjennomføring av brannbekjempelse og øvrig redningsinnsats.

Kommunen skal overfor sentral tilsynsmyndighet kunne dokumentere hvordan tilsyn med byggverk m.m. som nevnt i første ledd, som kommunen eier eller bruker, er gjennomført, og hvordan eventuelle pålegg er fulgt opp.

Kommunen kan ved enkeltvedtak bestemme at det skal føres tilsyn med andre byggverk m.m. enn de som er omfattet av første ledd. Kommunestyret selv kan fastsette lokal forskrift om tilsyn med andre byggverk m.m. enn de som er omfattet av første ledd.

Departementet kan gi forskrifter om tilsyn med særskilte brannobjekter.

§ 14. Ytterligere sikringstiltak og beredskap

Kommunen kan pålegge nødvendige brannverntiltak i enkelttilfeller for ethvert byggverk, opplag, områder, tunneler m.m.

Sentral tilsynsmyndighet kan pålegge eier av ethvert byggverk, opplag, områder, tunneler m.m som anses å utgjøre en ekstraordinær risiko innen kommunen, å etablere en egen brann- og ulykkesberedskap, eller bekoste og vedlikeholde en nødvendig oppgradering av det kommunale brannvesen.

Departementet kan gi forskrifter om ytterligere sikringstiltak og beredskap etter denne bestemmelsen.

§ 15. *Samarbeid mellom kommuner*

Kommunene skal samarbeide om lokale og regionale løsninger av forebyggende og beredskapsmessige oppgaver med sikte på best mulig utnyttelse av samlede ressurser.

Departementet kan gi pålegg om samarbeid mellom to eller flere kommuner for gjennomføring av krav fastsatt i eller i medhold av loven.

Brannvesenet i enhver kommune skal etter anmodning fra innsatsleder på skadestedet yte hjelpeinnsats ved brann, eksplosjon og annen ulykke i andre kommuner så langt det er mulig under hensyn til egen beredskap.

Departementet kan gi forskrifter om lokalt og regionalt samarbeid til løsning av forebyggende og beredskapsmessige oppgaver.

§ 16. *Nødalarmeringssentral*

Sentral tilsynsmyndighet kan pålegge en kommune å etablere en nødalarmeringssentral for mottak av meldinger om branner og andre ulykker innen en fastsatt region som kan omfatte flere kommuner. De kommuner som omfattes av den fastsatte regionen plikter å knytte seg til nødalarmeringssentralen og med grunnlag i avtale bære sin andel av kostnadene ved etablering og drift av sentralen.

Nødalarmeringssentralen skal bemannes, utrustes og opereres slik at den til enhver tid fyller behovet for mottak og registrering av nødmeldinger, alarmering av mannskaper og kommunikasjon med innsatsstyrkene og den som melder ulykken. Etablering og drift skal samordnes med øvrige nødalarmeringssentraler for helse og politi.

Departementet kan gi forskrifter om etablering og drift av nødalarmeringssentral for mottak av meldinger om branner, eksplosjoner og andre ulykker, herunder krav til personellens kvalifikasjoner.

§ 17. *Tjenesteplikt i brannvesenet*

Kommunen kan i særskilte tilfeller pålegge enhver myndig person bosatt i kommunen tjenesteplikt i brannvesenet dersom dette er nødvendig for å sikre at brannvesenet skal kunne gjennomføre oppgavene pålagt i denne loven.

Departementet kan gi forskrifter om tjenesteplikt i brannvesenet.

§ 18. *Politiattest*

Det kan kreves politiattest både ved vanlig tilsetting og ved pålegg om tjenesteplikt i brannvesenet. Det samme gjelder for personell i virksomhet som etter avtale helt eller delvis utfører brannvesenets oppgaver

Vedlegg 3 Detaljert saksgang

5.1 Forstudie: Utredning av interkommunalt brannsam arbeid Sunnhordland/Nord-Rogaland

Opprettelsen av et interkommunalt brannsam arbeid kom først på agendaen etter initiativ fra Stord kommune vinteren 2011. Kommuneledelsen i Bømlo, Fitjar, Haugesund, Stord og Sveio vedtok at det skulle settes i gang et prosjekt der det skulle utredes interkommunalt brannvernssamarbeid mellom de 5 nevnte kommunene i Sunnhordland og Nord-Rogaland.

Det ble oppnevnt en faglig prosjektgruppe med representanter fra kommunene og en ekstern konsulent med følgende mandat:

"Gruppa får som mandat å vurdere grunnlaget for eit interkommunalt brannvesen i regionen. Utgreiinga skal omfatta brannfaglege spørsmål så vel som beredskapsmessige sider. Utgreiinga skal omfatta feiarvesenet. Utgreiinga skal vurdere selskapsform og juridiske, økonomiske og administrative konsekvenser av et mogeleg interkommunalt brannsam arbeid"

Prosjektgruppen startet arbeidet vinteren 2012, og forstudien ble ferdigstilt i mai 2012.

Prosjektgruppen anbefalte selskapsformen IKS, og konkluderte med at det var både beredskapsmessige og faglige fordeler ved å etablere et interkommunalt brannvesen for kommunene Bømlo, Fitjar, Haugesund, Stord og Sveio. Dette ble begrunnet med at når all brannberedskapskapen i de 5 kommunene kom inn under fellesledelse, ville dette medføre en bedre utnyttelse av de samlede brannvernressursene i regionen, selv om man hadde gode samarbeidsordninger og lovmessig plikt til å bistå hverandre uavhengig av kommunegrensene. Prosjektgruppen påpekte at det var særlig store fordeler med et interkommunalt brannvernssamarbeid ved store og uvanlige hendelser.

Prosjektgruppen begrunnet de faglige fordelene med et interkommunalt brannvernssamarbeid med at man kunne forvente at samarbeidet ville føre til synergieffekter når det gjaldt faglig miljø, spesielt i de minst folkerike kommunene. Dette gjaldt både innenfor forebyggende arbeid, beredskap, kompetanseoppbygging, administrasjon og HMS. Det ble også påpekt at ved et interkommunalt brannvernssamarbeid vil HMS og internkontroll gis større oppmerksomhet.

Det ble også påpekt at det var usikkerhet knyttet til de økonomiske forholdene ved et interkommunalt samarbeid, men konklusjonen var at det ikke var store økonomiske besparelser ved å etablere et felles brannvesen mellom kommunene.

Prosjektgruppen konkluderte med at innbyggerne i de aktuelle kommunene ville få en bedre brannverntjeneste ved et interkommunalt brannvesen, gjennom de beredskapsmessige og faglige fordelene som et interkommunalt brannvesen ville innebære. Prosjektgruppen anbefalte at man burde gå dypere inn i de aktuelle problemstillingene gjennom et forprosjekt, og at man burde invitere flere kommuner i Sunnhordland og Nord-Rogaland til å ta del i den videre utredningen av brannssamarbeidet.

Rådmannen i Haugesund kommune var enig med konklusjonen i forstudien om at prosjektarbeidet om interkommunalt brannssamarbeid burde videreføres. Haugesund kommune sendte søknad til fylkesmannen i Rogaland om økonomisk medfinansiering til videre utredning slik fylkesmannen i Hordaland hadde bidratt med til forstudien.

Det ble holdt et møte 24. september 2012 hvor representanter fra Haugesund, Sauda, Bokn, Bømlo, Utsira, Fitjar, Sveio, Vindafjord, Suldal, Etne, Karmøy, Tysvær og Stord deltok. I møtet ble det

besluttet å opprette en politisk styringsgruppe med 2 medlemmer med varamedlemmer fra Sunnhordland og 3 medlemmer med vara fra Haugalandet. Styringsgruppen skulle lede arbeidet med forprosjektet. Prosjektleder skulle være en ekstern konsulent. Før forprosjektet ble igangsatt ble det sendt en henvendelse til hver av de 13 kommunene i 110-sentralens området på Sunnhordland og Nord-Rogaland med forespørsel om de ønsket å delta i forprosjektet. Forholdene som skulle behandles i forprosjektet var:

- Valg av selskapsform
- Valg av kostnadsfordelingsmodell
- Hvilke utfordringer norske brannvesen vil stå overfor i de kommende årene
- Beskrivelse av infrastrukturen i regionen, samt hvilke planlagte endringer i denne som kunne få betydning for beredskapsorganiseringen
- Bemanningsplan og organisasjonsmodell for et interkommunalt brannvesen
- Ledelse, mannskaper, vaktordninger, feiing, brannstasjoner, overtakelse av kjøretøy og annet materiell, samt tilleggsoppgaver ved hver brannstasjon
- Drift av et interkommunalt brannvesen
- Relevante dokumenter som måtte utarbeides

I møte i Ordfører- og rådmannskollegiet på Haugalandet (ORK) den 23. november 2012 ble det vedtatt at en ønsket å gå i gang med utredningen om felles brannvesen for alle kommunene innen 110-sentralens område. Styringsgruppen som ble valgt bestod av varaordfører i Haugesund kommune, ordfører i Vindafjord kommune og varaordfører i Karmøy kommune. Mandatet for utredningen var det samme som under den tidligere forstudien.

Ettersom mange av faktaopplysningene fra forstudien dannet grunnlag for det videre arbeidet med forprosjektet, ble det bestemt at forstudien skulle oppdateres med opplysninger fra kommunene Bokn, Etne, Karmøy, Sauda, Suldal, Tysnes, Tysvær, Utsira og Vindafjord. Denne oppdateringen ble gjennomført av en ekstern konsulent i tidsrommet mars til mai 2013, uten at det ble avholdt møter i aktuelle grupper.

Før oppstarten av selve utredningsarbeidet for forprosjektet trakk Stord, Bømlo og Fitjar seg fra deltakelsen i utredningsarbeidet. De tre nevnte kommunene deltok likevel videre som observatører. Underveis i utredningsarbeidet trakk også Tysnes seg fra deltakelsen i utredningsarbeidet da de anså at de lå slik geografisk til at det av den grunn var unaturlig å delta.

I den samlede/oppdaterte forstudien konkluderte arbeidsgruppen med at når all brann- og ulykkesberedskap i de 11 kommunene kom inn under en ledelse, ville det medføre en bedre utnyttelse av de samlede brannvernressursene i regionen. Spesielt ved store og uvanlige hendelser ville et felles brannvesen for flere kommuner og med en ledelse som har erfaring fra mange innsatser være viktig. Arbeidsgruppen pekte også på at man, spesielt i de små kommunene, kunne forvente å få en betydelig synergieffekt når det gjaldt faglig nivå ved et samarbeid. Dette gjaldt både innenfor forebyggende arbeid, beredskap, kompetanseoppbygging, administrasjon og HMS.

Ifølge forstudien ville innbyggerne i de aktuelle kommunene få en bedre brannverntjeneste ved et interkommunalt brannvesen, gjennom de beredskapsmessige og faglige fordelene som et interkommunalt brannvesen ville innebære.

Den samlede/oppdaterte forstudierapporten ble ferdigstilt for de 11 aktuelle kommunene i mai 2013.

5.2 Forprosjekt: Utredning av interkommunalt brannsamarbeid Nord-Rogaland/Sunnhordland

Styringsgruppen vedtok i mars 2013 å benytte seg av en ekstern konsulent til utarbeidelsen av forprosjektet. Arbeidet med forprosjektet startet høsten 2013, og ble ferdigstilt i henhold til

fremdriftsplanen og ble oversendt til styringsgruppen i november 2013. Følgende kommuner deltok i forprosjektet: Bokn, Etne, Haugesund, Karmøy, Sauda, Suldal, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord. Bømlo, Fitjar og Stord takket nei til å være med videre i prosjektet, men alle 3 kommunene ønsket å ha hver sin observatør i prosjektgruppen.

Beredskapsmessige konsekvenser

Ifølge rapporten ville en samlet ledelse av brann- og ulykkesberedskap i de 11 kommunene medføre en bedre utnyttelse av de samlede brannvernressursene (personell og materiell) i regionen, til tross for at kommunene hadde gode samarbeidsordninger og lovmessig plikt til å bistå hverandre uavhengig av kommunegrenser. Det ble vurdert at det ville være en særlig fordel å ha et felles brannvesen for flere kommuner med en ledelse og stab som har erfaring fra mange innsatser ved store og uvanlige hendelser. En felles ledelse vil ha bedre oversikt over tilgjengelig utstyr og vil kunne vurdere nye anskaffelser i et helhetlig perspektiv for regionen.

Det ble også påpekt at et interkommunalt brann- og redningsvesen også ville kunne medføre økt trygghet og sikkerhet for brannpersonellet ved at man har bedre tilgang til større ressurser – både personell og materiell. Videre ble det også påpekt at erfaringer fra flere andre interkommunale brann- og redningsvesen at de bevilgende myndigheters vilje til å bevilge midler til investering i materiell har økt etter at samarbeidet er etablert, sammenlignet med slik situasjonen var før man samarbeidet.

Faglige konsekvenser

Ifølge rapporten vil man med et interkommunalt samarbeid forvente en betydelig synergieffekt ved et samarbeid. Dette gjaldt både innenfor forebyggende arbeid, beredskap, kompetanseoppbygging, administrasjon og HMS. Ved et interkommunalt brannvernssamarbeid vil HMS og internkontroll gis atskillig større oppmerksomhet i flere kommuner enn det som er tilfellet før et eventuelt brannvernssamarbeid.

Det ble påpekt at ved et stort interkommunalt brannvesen som man kunne få dersom alle de 11 kommunen ble med i samarbeidet, ville det være mulig å få flere "spesialiststillinger" enn hva brannvesenene har før en eventuell inngåelse av samarbeid. I flere av kommunene som var med i forprosjektet hadde meget små faglige miljøer i brannvesenet. Ved å etablere et interkommunalt brannvesen, vil de faglige miljøene bli vesentlig større. Det ble videre lagt vekt på at dette ville være positivt for alle de samarbeidene kommunene, spesielt for de minst folkerike kommunene.

Ved et interkommunalt brannvesen ville man få en samlet og enhetlig ledelse av brannvernarbeidet i flere kommuner. Myndighetsutøvelsen fra brannvesenets side vil også bli lik over kommunegrensene. Spesielt i de mindre folkerike kommunene kan det være vanskelig for ansatte i brannvesenet å være "streng nok" i forbindelse med tilsyn både overfor kollegaen i kommunen og overfor private bygningseiere og arrangører som man kjenner godt. Ved interkommunalt brannvesen blir "avstanden" mellom aktørene større, noe som kan medføre at brannmyndigheten kan utføre arbeidet sitt på en mer fri og faglig tilfredsstillende måte.

Forprosjektet vurderte at en negativ faglig konsekvens kan oppstå i kommuner der det ikke lenger vil være heltidsstillinger lokalt, noe som kan medføre at man mister lokalkunnskap i forbindelse med forestående arrangementer, endret bruk av bygninger og oppføring av nye bygninger.

I rapporten ble det påpekt at flere etablerte interkommunale brann- og redningsvesen har en oppfatning av at de har fått bedre saksbehandlingsrutiner og at kvaliteten på saksbehandlingen har økt etter at man gikk over til interkommunalt brannvesen.

Økonomiske konsekvenser

Rapporten konkluderte med at det ikke kunne påregnes noen økonomisk gevinst ved et interkommunalt brannvernssamarbeid i denne regionen.

Forprosjektet sine anbefalinger

- Det etableres et felles brann- og redningsvesen fra 01.01.2016 for de 11 kommunene som er med i forprosjektet.
- IKS velges som samarbeidsform.
- De kommunene som ønsker å være med i fase 3 må forplikte seg til å betale sin andel av kostnadene til å utarbeide en felles risiko- og sårbarhetsanalyse for brann- og redningsvesenet, med tilstrekkelig antall underliggende scenarier.
- Brannvesenets ledelse, forebyggende avdeling, administrasjonsavdeling og heltidsansatte i stabs- og støttefunksjoner i beredskapsavdelingen samlokaliseres på ett sted.

Styringsgruppens innstilling til forprosjektet

Styringsgruppen kom med sin innstilling til forprosjektets utredning av felles brannvesen for Nord-Rogaland og Sunnhordland den 21. februar 2014. Styringsgruppen beskrev hvordan de tenkte at den videre prosessen burde foregå.

Styringsgruppen foreslo i hovedtrekk at:

1. Det etableres et felles brann- og redningsvesen for Nord-Rogaland og Sunnhordland fra 01.01.2016 for de kommuner som i mai 2014 beslutter å delta i det felles brann- og redningsvesen.
2. Felles brann- og redningsvesen organiseres etter Lov om Interkommunale selskaper (IKS).
3. Alle deltakende kommuner delegerer sin myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven til representantskapet, med automatisk videre delegering til brann- og redningssjefen.
4. Det gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for det felles brann- og redningsvesen som utgjøres av de kommuner som beslutter å delta i slikt felles brannvesen. ROS-analysen burde gjennomføres i 2014, og forventes gjennomført innen 1.1.2015.
5. Alle brannstasjoner og depot man har i dag beholdes inntil det er gjennomført en ny felles ROS-analyse for alle kommunene.
6. Den sentrale ledelsen av felles brann- og redningsvesen ansettes innen 1.4.2015, og har som oppgave å forbedre rutiner for det nye brannvesen slik at dette kan iverksettes innen 1.1.2016.
7. Fordeling av kostnader til drift av det fremtidige brann- og redningsvesen forutsettes dekket av de deltakende kommunene etter modell 3 som fremgår av Forprosjektrapporten
8. Arbeidstakernes rettigheter ved virksomhetsoverdragelse reguleres av kapittel 16 i arbeidsmiljøloven.

Styringsgruppen foreslo også en detaljert videre saksgang og forslag til felles vedtak i de ulike kommunene:

1. Alle kommunene som har deltatt i utredningsarbeidet av forprosjektet forbereder sak til sine respektive kommunestyre for vedtak om tilslutning til felles brann- og redningsvesen for Nord-Rogaland og Sunnhordland i mai 2014 eller tidligere
2. Det gjennomføres felles ROS-analyse i 2014 for de kommunene som slutter seg til felles brannvesen
3. Haugaland Vekst søker på vegne av de deltakende kommunene om skjønnsmidler fra Fylkesmannen i Rogaland til dekning av kostnader til ROS-analyse og oppstartskostnader
4. Det oppnevnes styringsgruppe for utredningsarbeid som skal foretas etter kommunal behandling i mai 2014 og frem til iverksetting av nytt brann- og redningsvesen 1.1.2016. Nytt styre for det nye brann- og redningsvesen velges av representantskapet i Haugaland vekst etter kommunevalget i 2015, og som tiltrer 1.1.2016.

5. Parallelt med ROS-analysen foretas utredning av pensjonsforhold, lønnsforhold etter reglene i arbeidsmiljøloven, Hovedavtalen og hovedtariffavtalen. Den enkelte kommune gjennomfører drøftinger med hovedtillitsvalgte i henhold til hovedavtalen.
6. Det ansettes sentrale deler av den fremtidige ledelse innen 1.4.2015 for å forberede oppstart av felles brann- og redningsvesen 1.1.2016.
7. Felles brann- og redningsvesen startes opp 1.1.2016.

Styringsgruppens forslag til vedtak i bystyre/kommunestyre:

1. N.N. kommune vedtar å slutte seg til interkommunalt brann- og redningsvesen for Nord-Rogaland og Sunnhordland i henhold til innstilling fra styringsgruppen for utredning av felles brann- og redningsvesen for Nord-Rogaland og Sunnhordland, datert 21.02.2014.
2. N.N. kommune viser til at det i 2014 skal gjennomføres en samlet ROS-analyse for de kommunene som slutter seg til et felles brann- og redningsvesen, og tar forbehold om endelig deltakelse basert på resultater fra ROS-analysen.

Rådmannskollegiet på Haugalandet

Den 28. februar 2014 drøftet rådmannskollegiet på Haugalandet forprosjektrapporten og styringsgruppens innstilling. Rådmannskollegiet foreslo at det burde defineres en klarere todeling av den videre prosessen der ROS-analysens innhold blir et definert grunnlag for å avgjøre de ulike kommunenes endelige vedtak om eventuell deltakelse i et interkommunalt brann- og redningsvesen. De ønsket at denne avgjørelsen skulle tas av kommunestyrene.

Resultatet av en slik vurdering ble at det skulle foreslås følgende:

1. Det fremmes en saksutredning for kommunestyret der hovedhensikten er å klargjøre om kommunene vil delta i den videre prosessen knyttet til ROS-analysene. Den foreliggende saksutredningen har dette formålet.
2. Når ROS-analysen foreligger får kommunestyret en ny sak der både innholdet i denne analysen og mer detaljert behandling av ulike emner knyttet til beredskap, organisering, økonomi, personalpolitikk med mer omhandles. Denne saken danner grunnlag for den enkelte kommunes endelige vedtak om en ønsker å delta i et formelt interkommunalt brann- og redningssamarbeid eller ikke.

Styringsgruppens oppgave var nå avsluttet og det var behov for å opprette et nytt styringsorgan for det videre utredningsarbeidet og ROS-analysen. Rådmannen i Haugesund foreslo at bystyret burde gi sin tilslutning til at rådmannskollegiet på Haugalandet skulle kunne oppnevne en administrativ styringsgruppe for dette arbeidet.

Den 29. april 2014 behandlet bystyret i Haugesund kommune saksutredningen med vedlagt innstilling fra styringsgruppen for utredning av felles brannvesen for Nord-Rogaland og Sunnhordland. Med det som bakgrunn vedtok bystyret følgende:

1. Haugesund kommune er i utgangspunktet positiv til etablering av et felles brann- og redningsvesen i vår region. Kommunestyret legger til grunn at de gjennomførte prosesser og utredninger med styringsgruppens innstilling gir et godt grunnlag for å føre prosessen videre.
2. Kommunen ønsker på dette grunnlag å delta i det videre arbeidet med utredning av en felles ROS-analyse. Kommunen vil bidra med sin andel av finansieringen til dette utredningsarbeidet.

3. Haugesund kommune ønsker å basere en deltakelse i et interkommunalt brann- og redningsvesen på et bredest mulig kunnskapsgrunnlag. Bystyret tar forbehold om at vedtak om endelig deltakelse i et felles- og redningsvesen også vil legge resultatet av ROS-analysen til grunn, i tillegg til det gjennomførte utredningsarbeidet og styringsgruppens innstilling.
4. Bystyret ber om at det framlegges egen sak for endelig vedtak om kommunens eventuelle deltakelse i et interkommunalt brann- og redningsvesen når ROS-analysen foreligger. I denne saken skal både beredskapsmessige, økonomiske og organisatoriske spørsmål belyses.
5. Bystyret slutter seg til at rådmannskollegiet på Haugalandet organiserer og gjennomfører det videre arbeidet fram til vedtak i nytt saksfremlegg, herunder at rådmannskollegiet oppretter en administrativ styringsgruppe og tar ansvaret for gjennomføring av ROS-analysen.

5.3 Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)

I forbindelse med arbeidet om etablering av et felles brannvesen på Haugalandet ble det i løpet av våren 2015 utarbeidet en risiko og sårbarhetsanalyse for regionen. Arbeidet ble utført av Norconsult AS i samarbeid med fagmiljøet for brann og redning på Haugalandet. Formålet med analysen var å gi en bred, overordnet, representativ og beslutningsrelevant fremstilling av risiko for mennesker, ytre miljø og samfunnsverdier. Analysen hadde også i seg identifikasjon av hendelser og beskrev scenarier for konkrete objekter, herunder identifisering av risikoreduserende tiltak. ROS-analysen ble ferdigstilt i mai 2015.

Konsulentfirmaet Norconsult ble valgt til å være prosessveileder, og skulle utarbeide selve rapporten, mens kommunene skulle bidra med kunnskap og input om lokale forhold. ROS-analysen skulle innebære fareidentifikasjon, fastsette risiko for uønskede hendelser, fastsettelse av risikoreduserende tiltak, scenariobeskrivelser, utarbeide forslag til fremtidig struktur, og lokalisering av brannstasjoner og branndepot i kommunene. Norconsult skulle lede arbeidsprosessen og kartleggingene, sikre fremdrift og utøve prosjektstyring, samt utarbeide rapporten. Kommunene skulle delta aktivt i analysen gjennom faglige innspill og bidrag.

ROS-analysen konkluderte med at Haugesund brannstasjon burde erstattes av ny hovedstasjon, og at deltidstasjonene på Bø og Vormedal burde avvikles og tilknyttes ny hovedstasjon. Eksisterende deltidstasjoner på Åkra og Kopervik burde avvikles, og ny brannstasjon etableres på Veasletta. Det ble også lagt inn i rapporten at eksisterende Nedstrand stasjon burde erstattes med ny stasjon i Hinderåvåg, og at det burde etableres en ny stasjon i tilknytning til næringsområdet på Ekrene sør i Sveio. Det er videre lagt til grunn at krav om økt bemanning vil forekomme ved at Haugesund tettsted i nær fremtid vil passere 50 000 innbyggere, og at tettstedene Kopervik, Vedavågen og Åkrehamn vokser sammen og passere 20 000 innbyggere.

ROS-analysen foreslo 6 alternativer for plassering av ny hovedbrannstasjon. De alternative plasseringene for ny hovedstasjon ga ikke vesentlig bedre innsatstidsdekning for 10-minuttersobjekter enn eksisterende plassering, og den vil dermed være et relevant alternativ til de foreslåtte nye plasseringsalternativene. Etter Norconsults vurdering var det ikke store forskjeller mellom de ulike foreslåtte alternativene for plassering av ny hovedstasjon når det gjaldt dekning av risikoobjekter. Uansett valg av plassering for ny hovedstasjon er det risikoobjekter som ikke vil dekkes innenfor en innsatstid på 10 minutter. Det ble dermed vurdert som nødvendig at risikoreduserende tiltak på disse objektene burde gjennomføres. ROS-analysen påpekte også at det burde vurderes om datidens struktur burde opprettholdes og eventuelt gjøre tilpasninger og modernisering av eksisterende stasjoner slik at de møter HMS-krav, krav til arbeidsmiljø og fremtidige krav til bemanning som følge av større tettsteder i Haugesund og Karmøy.

5.4 Prosjekt – Felles brannvesen for 9 kommuner i Nord-Rogaland og Sunnhordland

De ni kommunene Haugesund, Karmøy, Tysvær, Vindafjord, Sveio, Etne, Suldal, Bokn og Utsira foretok i fellesskap et vedtak om å utrede etablering av felles brann- og redningsvesen for Nord-Rogaland og Sunnhordland. Prosjektgruppen hadde som mandat å lage et beslutningsgrunnlag for å kunne fremme en felles sak for kommunestyrene om etablering av et interkommunalt brann- og redningskorps basert på ROS-analysen og en detaljert behandling av ulike emner knyttet til organisering, økonomi og personell.

Utredningen omfattet brannfaglige og beredskapsmessige problemstillinger og skulle også omfatte feiervesenet. Utredningen skulle vurdere selskapsform og juridiske, økonomiske og administrative konsekvenser av et mulig interkommunalt brannvernssamarbeid.

Det ble opprettet en prosjektgruppe og 3 faggrupper som skulle arbeide med å etablere et beslutningsgrunnlag for en eventuell etablering av et felles brannvesen:

- Brannsjefsgruppen
- Personalgruppen
- Økonomigruppen

Rapporten ble ferdigstilt den 2. oktober 2015, og prosjektgruppen la til grunn for sine anbefalinger at et nytt felles IKS skulle etableres basert på krav i lover og regler. De samme forutsetningene ble lagt til grunn i gjennomgangen av hver enkelt kommune. Prosjektutredningen synliggjorde et behov for å iverksette tiltak som ville gi økte kostnader i det enkelte brannvesen og kommune. De ville understreke at kostnadene med disse tiltakene ville påløpe det enkelte brannvesen uavhengig av om brannvesenet ble videreført som et selvstendig brannvesen eller om en gikk inn i IKS et.

Når det gjaldt anbefalinger knyttet til stasjonsstruktur så var brannsjefenes innspill basert på Norconsult sin ROS-analyse. Prosjektet påpekte at lokale forhold knyttet til tomtenes egnethet og risikoobjektets egenskaper bør være avgjørende faktorer for fremtidig stasjonsstruktur og valg bør etter Norconsults mening foretas av den nye organisasjonen ut fra forslag som har kommet frem i analysen. Prosjektrapporten påpekte at det burde gjennomføres en beredskapsanalyse som kan gi mer detaljerte resultater som er egnet for å sette ytelseskrav og dimensjonerende beredskap.

Norconsult påpekte også at det burde vurderes hvorvidt det er hensiktsmessig og mulig å oppgradere datidens eksisterende stasjoner, slik at de møter fremtidige beredskapskrav. Rapporten konkluderte med at flere av de eksisterende brannstasjonene ikke var i henhold til gjeldende HMS-krav og nye stasjoner må bygges slik at disse kravene ivaretas, med blant annet ren-/uren-sone. Standarden på flere av brannstasjonene var slik at det kunne komme krav om utbedringer for at de skulle tilfredsstillere kravene i arbeidsmiljøloven og tilhørende forskrifter. Norconsult påpekte videre at det burde vurderes om datidens stasjonsstruktur kunne opprettholdes og eventuelt gjøre tilpassinger og modernisering av eksisterende stasjoner fremfor å opprette nye. Ifølge rapportens GIS-analyse hadde datidens stasjonsstruktur ikke en vesentlig dårligere innsatstidsdekning enn de foreslåtte stasjonsalternativene. En GIS-analyse er et geografisk informasjonssystem for behandling av geografisk informasjon i et anvendelig format, herunder typisk registrering, modellering og analyse som visualiserer kartinformasjon.

I prosjektet ble det påpekt at et felles brannvesen i regionen vil forventes å være økonomisk lønnsomt på sikt. Hovedårsaken var stordriftsfordeler og effektivitetsgevinster som kunne oppnås ved å unngå overlappende arbeid og ved å få mer spesialiserte arbeidsoppgaver i driften og administrasjonen av et felles brannvesen. Det ble videre lagt vekt på at stordriftsfordelen og effektivitetsgevinsten som kunne oppnås ved en sammenslåing kan føre til frigjørelse av tid til å arbeide med strategisk og langsiktig

planlegging for å sikre tilfredsstillende kvalitet på tjenesten, som igjen kunne føre til en bedre oppfyllelse av mål og forskrifter.

Prosjektgruppen ga følgende anbefalinger:

1. Det etableres et felles brannvesen for Haugalandet, Haugaland Brann og Redning IKS, for kommunene Bokn, Etne, Haugesund, Karmøy, Suldal, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord basert på gjennomført ROS-analyse og Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen.
2. I samsvar med ROS-analysen anbefales det etablert en hovedbrannstasjon i Norheim/Raglamyrområdet. Brannstasjonene i Haugesund, Bø og Vormedal anbefales lagt ned samtidig med at ny hovedbrannstasjon tas i bruk.
3. Det anbefales at det etableres en ny brannstasjon i området mellom Åkra og Kopervik slik det fremgår av ROS-analysen. Brannstasjonene i Kopervik og Åkra anbefales lagt ned samtidig med at ny brannstasjon mellom Kopervik og Åkra tas i bruk.
4. I samsvar med forslaget i ROS-analysen anbefales det ut i fra vurdering av totalberedskapen at brannmannskap tilknyttet brannstasjonene på Bø og Vormedal blir overført som deltidsstyrke med vaktordning, og tilknyttet ny hovedbrannstasjon. Det samme gjelder også mannskaper knyttet til dagens brannstasjoner i Kopervik og Åkra når planlagt ny stasjon mellom Kopervik og Åkra er etablert. Dagens brannstasjonsstruktur blir for øvrig anbefalt videreført slik den er i dag.
5. Etablering av de nye brannstasjonene bør skje innen kort tid etter etablering av selskapet, da dette ligger som forutsetning for den nye brannordningen.
6. Det må forutsettes at brannstasjoner og annen bygningsmasse som stilles til disposisjon for Haugaland Brann og Redning IKS (HBR IKS) skal eies av, eller stilles til disposisjon fra den enkelte kommune.
7. Det anbefales at kostnadene til drift av HBR IKS blir dekket gjennom et årlig driftstilskudd fra eierkommunene basert på en økonomisk fordelingsmodell kalt "Harmoniseringsmodellen".
8. Det anbefales at hver av eierkommunene går inn i HBR IKS med innskuddspliktig beløp som tilsvarer verdien av utstyr, inventar dataprogrammer, materiell, kjøretøy og lignende, som hver av kommunene er eiere av/disponerer på etableringstidspunktet. Disse aktiva skal på dette tidspunkt overføres til selskapet.
9. Det må legges til grunn at de 3 første kalenderårene etter etablering av selskapet, vil de av eierne som ikke har oppfylt offentligrettslige krav til et brannvesen når det gjelder kompetanse, utstyr og kjøretøy belastes særskilt for at selskapet skal kunne ha en drift i samsvar med vedtatt brannordning og gjeldende lover og forskrifter
10. Prosjektgruppen anbefaler at IKSet søker medlemskap i KS-bedrift. De fleste interkommunale selskap er medlem her. Dette gir forutsigbarhet og trygghet for arbeidstakerne.
11. Prosjektgruppen anbefaler at det blir lyst ut eksternt etter brannsjef for IKSet. De øvrige stillingene lyses ut internt i kommunene.

12. Det legges til grunn at utarbeidet omstillingsstrategi skal gi føringer for hvordan prosessen med etablering av IKSet skal gjennomføres, og hva rettigheter de ansatte har.
13. Prosjektgruppen anbefaler at det så langt som mulig bør være etablert lik lønn og like tillegg for de ansatte i IKSet. Dersom det ikke skulle være mulig med harmonisering fra dag en, må det lages en plan for hvordan og når harmoniseringen skal være utført.
14. Prosjektgruppen anbefaler at det blir etablert en egen kompetanseavdeling i IKSet. Denne avdelingen skal kunne ivareta grunnleggende utdanning av alt brannmannskap i IKSet, og sikre at forskriftsmessig kompetanse blir gitt til alle som trenger det. Det må utarbeides en kompetanseplan for IKSet.
15. Prosjektgruppen anbefaler at det blir etablert en egen kompetanseavdeling i IKSet. Denne avdelingen skal kunne ivareta grunnleggende utdanning av alt brannmannskap i IKSet, og sikre at forskriftsmessig kompetanse blir gitt til alle som trenger det. Det må utarbeides en kompetanse plan for IKSet.
16. Prosjektgruppen anbefaler at det blir laget en rekrutteringsstrategi for IKSet. Denne skal være et hjelpemiddel i å sikre rekruttering i alle deler av IKSet.

Kommunene Bokn, Etne, Haugesund, Karmøy, Suldal, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord hadde i løpet av første halvår 2016 sluttet seg til opprettingen av interkommunalt brannvesen for Haugalandet i deres kommunestyre, slik prosjektgruppens rapport ble fremlagt. I denne rapporten lå det også vedlagt et utkast til selskapsavtale.

Godkjenning av selskapsavtalen

Ordførerne og rådmennene i deltakerkommunene drøftet i møte 1. september 2016 videre fremdrift for etablering av selskapet. Det ble bestemt at ordførerne fungerer som styringsgruppe og rådmennene som arbeidsgruppe i dette arbeidet. Rådmennene fikk dette mandatet:

1. Utarbeide forslag til selskapsavtale – innen 16.12.2016 (vedtas av by-/kommunestyrene på nyåret 2017)
2. Fullmakt til å leie inn nødvendig ekstern kompetanse ved behov
3. Utarbeide fremdriftsplan for oppstart/selskapsopptak innen 01.10.2017

Gruppen bestående av rådmenn og tillitsvalgte har behandlet selskapsavtalen og fremdriftsplanen i 2 møter.

Alle de 9 aktuelle kommunene vedtok/godkjente selskapsavtalen i by-/kommunestyret i løpet av det første halvåret i 2017.

Selskapsavtalen for Haugaland brann og redning IKS har følgende føringer for lokaliseringen av ny hovedbrannstasjon:

§1-2 Selskapets hovedkontor skal lokaliseres til ny hovedbrannstasjon. Inntil denne er oppført blir selskapets forretningsadresse Haugesund kommune.

§2-5 I henhold til ROS-analysen og forslag til brannstasjonsstrukturen må det oppføres ny hovedbrannstasjon i området Raglamyr og Norheim. Bygget skal både sikre samlokalisering av selskapets administrasjon og dekke vedtatt beredskapsbehov som ligger til grunn for brannstasjonsstrukturen hva gjelder kommunene Karmøy og Haugesund. Brannstasjonene på Bø, Vormedal og Haugesund legges ned samtidig med at ny hovedbrannstasjon tas i bruk.

Kommunenes eierstrategi overfor Haugaland brann og redning IKS

Eierstrategien overfor HBR IKS skal bidra til å sikre at eierkommunene realiserer målene som lå til grunn for selskaps-etableringen og styrke samhandlingen mellom selskapet og eierkommunene. Eierstrategien fastsetter rammene for kommunenes eierstyring og uttrykker forventninger til selskapets virksomhet. Representantskapet og eierkommunene har ansvaret for å operasjonalisere strategien.

Eierstrategien utdyper og supplerer bestemmelsene i selskapsavtalen. De ulike punktene i eierstrategien oppstiller mål og strategier for kommunenes eieroppfølging og selskapets virksomhet.

Eierstrategien inneholdt punkter som handlet om kommunens eierstyring, retningslinjer for valg og sammensetning av styret, møtevirksomhet, definering av selskapets kjernevirksomhet, økonomistyring og budsjettprosess, samt drift og vedlikehold av bygningsmasse.

5.5 Dimensjonering av beredskap – Beredskapsanalysen

Ut fra vedtak i representantskapet 18. desember 2017 ble styret i Haugaland brann og redning IKS gitt en oppgave i å fremskaffe en beredskapsanalyse for ansvarsområdet til selskapet. Analysen ble ferdigstilt i mars 2018. Beredskapsanalysen skulle fokusere på:

- At beredskapsområdet må sees på i en større sammenheng enn bare hovedbrannstasjon.
- Det må tas høyde for fremtidige utbygginger, samarbeid, satsinger med mer.
- ROS bør oppdateres der det er endringer siden forrige utgave.
- Brannvesenet som skal bygges skal ha fokus på å være fremtidens brannvesen
- Samlokalisering er viktig.
- Arbeidet med en beredskapsanalyse må være prioritert i hver enkelt eierkommune.

Grunnlaget for etablering av Haugaland brann og redning IKS bygger på tidligere kartlegging av risiko og sårbarhet der det er vedtak om at det skal etableres en ny hovedbrannstasjon i områder Raglamyr-Norheim. Det var også en del av selskapsavtalen som ble vedtatt av samtlige eierkommuner.

Beredskapsanalysen hadde som formål å finne de løsninger som gjør at en hovedbrannstasjon kan etableres innenfor gjeldende vedtak slik at selskapsavtalen innfris. Det er tidligere pekt på at det å flytte beredskapen bort fra Haugesund brannstasjon (der brannstasjonen er lokalisert per dags dato) vil svekkeberedskapen i sentrum. Beredskapsanalysen påpekte videre at det er viktig å nyansere dette med å si at beredskapen er mer enn innsatstid og det er viktig å se beredskapen i et totalbilde.

Av alternativene som ble vurdert ble Industrigata 19 anbefalt som den beste plasseringen innenfor området Raglamyr-Norheim. Valg av optimal plassering ble gjort etter en totalvurdering i 2015 der innsatstider var vektlagt.

Alternativ 0 – Nåværende brannstasjon

Beredskapsanalysen vurderte at dagens brannstasjon har kortere innsatstid inn mot Haugesund sentrum og nordover enn det som er tilfellet for Industrigata 19 og Raglamyr. Analysen påpekte at alternativ 0 kan være en løsning for Haugesund kommune, men ikke forenlig med Karmøy sitt vedtak om legevakt-plassering på Raglamyr ettersom Haugesund kommune har vedtak om at legevakt og brannvesen skal være samlokalisert.

I beredskapsanalysen heter det at alternativ 0 er «optimalt» med tanke på de kriterier som vektlegges. Analysen påpekte at det var naturlig at en plassering av hovedbrannstasjonen nærmere hovedveien var et bedre alternativ enn der stasjonen ligger i dag vurdert opp mot innsatstider. Videre ble det

vurdert at Flotmyr og flere andre lokasjoner langs Karmsundsgata kunne være et enda bedre alternativ, men dette var uklart på grunn av at det ikke var utført noen nye beredskapsanalyser utover de vurderinger som ble gjort i 2015.

Alternativ 1 – Industrigata 19

I beredskapsanalysen er Industrigata 19 valgt som det beste alternativet innenfor selskapsavtalen og de føringer styret har.

Lokasjonen vurderes ikke utover det som er gjort i analysen og anbefalt i arbeidsgruppa sin rapport om dimensjonering av beredskapen. Det suppleres likevel med følgende informasjon med bakgrunn i spørsmål som kom opp i eiermøtet 12.3.2018:

1. Det ble stilt spørsmål om tomte er for liten til formålet (20 dekar). Det er i beredskapsanalysen sett et minsteareal på 10 dekar for å bli vurdert som et alternativ. Det er få om noen aktuelle tomter som er over 20 dekar innenfor de områdene vi vurderer med unntak av Raglamyr.

Haugesund brannstasjon med legevakt:	18 dekar
Industrigata 19: (+3)	17 dekar
Raglamyr:	30 dekar

Til sammenligning er tomte for hovedbrannstasjonen med legevakt i Rogaland brann og redning i underkant av 15 dekar.

2. Det ble stilt spørsmål om det er realistisk å få til utkjøring til Karmsundsgata. Det er vanskelig å si noe konkret om dette utover at det er gjennomført møte med Statens vegvesen hvor signalet er at dette vil være mulig. Det vises til at det allerede er en avkjøringsrampe samt at det er arbeid som starter på denne trasèen om kort tid. Videre er det andre brannvesen som har slik avkjøring andre steder og skaper presedens for hva som er mulig.
3. Er det en ulempe at tomte er i privat eie og ikke en kommunalt eiet tomte? Også Haugesund brannstasjon er i privat eie og vil ha samme utfordring. Det er en mulighet å kjøpe tomte, der det er signalisert en pris per kvadratmeter.
4. Området er ikke regulert for formålet. Dette innebærer en prosess som har en rekke ubesvarte spørsmål. Det er ikke anledning for arbeidsgruppa å sannsynliggjøre fremdrift og resultat av en slik prosess.

Alternativ 2 – Raglamyr

Ved valg av Raglamyr som lokasjon for en ny hovedbrannstasjon heter det i beredskapsanalysen at innsatstiden økes med ytterligere to minutter i nordlig retning (og reduseres tilsvarende i motsatt retning). Det ble videre vurdert at som for Industrigata 19 er det nødvendig med kompensierende tiltak for å komme innenfor krav satt i lov og forskrift om innsatstid.

I beredskapsanalysen heter det at kompensierende tiltak er i seg selv mulig å gjennomføre der volum av tiltak øker i takt med avstand til sårbare områder og bygninger. Med utgangspunkt i:

- A. beredskapen i Haugesund by skal være optimal,
- B. det foreligger vedtak om samlokalisering av legevakt og brann i Haugesund bystyre og
- C. det foreligger vedtak om lokalisering av legevakt på Raglamyr i Karmøy kommunestyre

Ble det vurdert i analysen at en løsning kunne være å dele beredskapsstyrken for hovedbrannstasjonen i to lokasjoner der hovedstasjonen etableres på Raglamyr og en bistasjon etableres i området Haugesund sentrum eller nordover.

Det ble videre vurdert i analysen at kostnader utover alternativ 1 ville være oppføring og drift av en bistasjon. Det ble videre vurdert at det ville være fordeler og ulemper med en slik løsning der disse er:

- + Innsatstider blir vesentlig redusert til sentrumsområdet og nordover for Haugesund by.
- + Slagkraften opprettholdes samtidig som innsats kan iverksettes tidligere.
- + Det er flere byer som benytter seg av tilsvarende modell der Bergen (Sandviken) er den som er nærmest.
- + Det gir Haugesund kommune bedre muligheter i planlegging av bebyggelse nordover i regionen og det kan sees bort fra en ny stasjon på Ekrene i Sveio som tidligere skissert.
- + En stasjon nær sjø vil gjøre oss bedre rustet for innsatser mot bebyggelse på øyene utenfor Haugesund og Karmøy samtidig som vi får større slagkraft innenfor redningsdykking. Her bør det i tillegg søkes samarbeid med Redningsskøyta.
- + En bistasjon vil gjøre oss mindre sårbare vedr. infrastruktur/trafikk.
- + En bistasjon stasjon ved lokasjon nær sjøen gir også muligheter for å være vertskap for IUA.
- Det er en større kostnad med en ekstra stasjon, både i bygging og drift
- Et lag har sin base på bistasjonen og mister daglig kontakt med øvrige ressurser på hovedbrannstasjonen. Det må forutsettes at det er rulling av vaktlagene.

I rapporten "Dimensjonering av beredskap" heter det at forslaget ble diskutert i arbeidet med beredskapsanalysen, men er ikke blitt analysert videre da dette ikke var innenfor mandatet.

Anbefaling fra arbeidsgruppen

Ved valg av en hovedbrannstasjon opprettholder arbeidsgruppen sin anbefaling om Industrigata 19 som det beste faglige alternativet i tråd med mandatet gitt i representantskapsmøtet 18.12.2017. Det presiseres at Raglamyr med kompenserende tiltak er en sekundær anbefaling.

Arbeidsgruppa var av den oppfatning at en bistasjon med kasertering ville være en god løsning til kompenserende tiltak om Raglamyr ble valgt som lokasjon for en hovedbrannstasjon. Dette ville innfri forventningene til beredskapen for eierne, men må vurderes opp mot kostnadene.

Arbeidsgruppen mente at en splitting av beredskapen ivaretok både tidligere utredninger, selskapsavtalen, eldre og nyere politiske vedtak - og styrker den totale beredskapen. Arbeidsgruppen vurderte videre at dette kunne være en akseptabel pris vurdert opp mot en markant bedret beredskapssituasjon. Arbeidsgruppen vurderte videre at lønnskostnadene vil uansett være uendret.

Arbeidsgruppen mente at valg av en bistasjon burde analyseres opp mot gjeldende beredskapsanalyse for å fastsette lokasjon og størrelse/innhold.

Rapporten til arbeidsgruppen presiserte at Raglamyr med kompenserende tiltak var en sekundær anbefaling og at arbeidsgruppa stod inne for Industrigata 19 som arbeidsgruppen sin anbefaling i samsvar med mandatet. Eierne til HBR IKS var likevel villige til å finne en gode løsninger innenfor det handlingsrom HBR IKS hadde, arbeidsgruppen mente at løsningen som var skissert var innenfor kriteriene for god beredskap og naturlig nok et bedre alternativ enn å risikere å måtte «kaste kortene» for et nytt og fremtidsrettet brannvesen.

Ifølge arbeidsgruppen var noen av de viktigste argumentene for å etablere et felles brannvesen:

- Muligheter for å bygge fagmiljøer.

- Kunne utvikle høy kompetanse.
- Kunne arbeide med utvikling innenfor hms, fagområder, planverk m.m.
- Større robusthet med to vaktlag i Haugesundsregionen og sideforflytning av ressurser.
- Bedre utnyttelse av ressurser.
- Bedre forutsigbarhet for budsjettering og investeringer og etter hvert et kostnadseffektivt brannvesen.
- Muligheter for å utøve kommersiell virksomhet (110-sentral og kompetanse).

I rapporten heter det at beredskapen i regionen blir samlet sett bedre med de tiltak som iverksettes. Rapporten fremhever at for kjernen av Haugesund vil beredskapen bli bedre selv ut fra de totale tiltakene som blir gjennomført av HBR IKS.

Økonomi

Det fremgår av styresak 18-014 i HBR IKS at det ble lagt følgende forutsetninger for de tre alternativene som ble skissert:

1. En brannstasjon vil ha den samme kostnad uavhengig av om den føres opp på Raglamyr eller Industrigata 19. Det er ikke mulig på nåværende tidspunkt å si hva kostnaden vil være for en ombygging av eksisterende brannstasjon i Karmsundsgata 59 B sammenlignet med oppføring av nybygg.
2. Med bakgrunn i vedtak om samlokalisering med legevakt vil samdrift være lik uavhengig av lokasjon. Bli brannstasjon og legevakt splittet vil dette ha en økonomisk konsekvens, men arbeidsgruppa er ikke på nåværende tidspunkt i stand til å tallfeste dette.
3. Kompensering ved sprinkling vil ha en kostnad mellom kr 450-750,- per m². Dette er erfaringstall fra Tysvær samt forespørsel til eiendomsavdeling i Haugesund kommune. Samlet kostnad for Udland omsorgssenter vil da være i størrelsesorden kr 4-7.000.000,-.
Det presiseres at det er sannsynlig at en forebyggendeanalyse vil anbefale sprinkling av Udland omsorgssenter uavhengig av tiltak som følge av beredskapsanalyse. Denne type bygning har en høyere risiko for brann enn det som normalt aksepteres for en kommune.
4. IR-overvåking av deler av trehusbebyggelsen vil ha en kostnad på kr 300-500.000,- basert på erfaringstall hentet fra tilsvarende prosjekt i Skudeneshavn.
5. Kostnad for en bistasjon vil ha en kostnad som estimeres til kr 32.000 per m² (erfaringstall). Det jobbes med å innhente priser på stasjoner som kan være tilsvarende en bistasjon til vårt formål. Det må antas at hovedstasjonen kan reduseres noe som konsekvens av et redusert behov for sengerom og fasiliteter.
6. Kostnader for mannskapsbiler og utstyr vil ikke økes med to stasjoner. Videre vil det være brannstasjoner og brannbiler som blir faset ut ved nedleggelse i Bø og Vormedal.
7. Kostnad må fordeles etter fordelingsnøkkel, en kostnadsfordeling som på sikt vil være en ren innbyggermodell.

Revidert risiko og sårbarhetsanalyse

I sammenheng med utarbeidelsen av rapporten "Dimensjonering av beredskap" valgte styret til Haugaland brann og redning IKS å revidere ROS-analysen som ble utarbeidet av Norconsult og HBR IKS i 2015. Dette valgte styret å gjennomføre for å tilfredsstille mandatet representantskapet gidde til dem ved vedtak den 18. desember 2017.

Den oppdaterte risiko og sårbarhetsanalysen ble ferdigstilt den 1. februar 2018, og tok utgangspunkt i ROS-analysen som ble utarbeidet i 2015. Den oppdaterte ROS-analysen er en revisjon av ROS-analysen som ble utført i 2015, og den avdekket ikke vesentlige avvik fra den.

ROS-analysen konkluderte med at det som kjennetegnet risiko og sårbarhet for regionen Haugaland brann og redning IKS dekker er:

- Det er mye trafikk på veinettet, både person- og tungtransport. Dette igjen medfører et høyt volum av ulykker og regnes som den største hendelseskategorien. Dette gjelder alle kommuner med unntak av Utsira.
- Alle kommuner i samarbeidet er omgitt av sjø og de fleste har også vann og elver. Det er regelmessige oppdrag der beredskapsstyrken må arbeide nær eller i vannrelaterte miljø. Risikoen varierer i takt med befolkningstettheten og brukere av vassdrag/sjø.
- Brann i bygning, næring, utmark med mer har ikke større eller mindre risiko i vår region sammenlignet med andre landsdeler. Det er likevel branner som er den største hendelseskategori om vi ser bort fra ulykker på veinettet.

Det ble utarbeidet en egen beredskapsanalyse for hovedbrannstasjon som ble lagt frem for selskapet sitt representantskap. Det ble med bakgrunn i denne vedtatt at det skulle utarbeides en ny beredskapsanalyse for hele beredskapen med bakgrunn i at det er vanskelig å ta en beslutning om hovedbrannstasjon uten å se beredskapen i en helhet. Det ble gitt mandat til styret om å iverksette dette arbeidet.

Saksbehandlingen i styret til Haugaland brann og redning IKS den 23. mars 2018

Med bakgrunn i mandat gitt i representantskapsmøte 18.12.2017, faglige analyser og de signaler som ble gitt i Eiermøtet 12.03.2018, utarbeidet styret en anbefaling til vedtak i representantskapet. I saksbehandlingen av sak 18-014 ble følgende forhold diskutert og vektlagt:

- Det foreligger like vedtak i alle eierkommunene og det er etter dette fastsett i selskapsavtale at brannstasjon skal ligge i området Norheim-Raglamy. Det må være forarbeidet og selskapsavtalen som regulerer tolkningen av vedtaket gjort i kommunene. Selv om det ikke i kommunevedtak står at brannstasjonen skal ligge i førstnevnte område, er dette likevel forståelsen av vedtaket. Styret er likevel innforstått med at det foreligger vedtak som oppfølging til tidligere saker som gjør at det i saken vurderes en løsning utover det som til nå er lagt frem for eierne.
- Styret er innforstått med at Haugesund kommune ikke kan akseptere en dårligere beredskap enn det som de har i dag og vil derfor ha fokus på nødvendig tiltak for å imøtekomme dette. Det presiseres at beredskap ikke er innsatstid alene.
- Styret er også innforstått med at eierne vektlegger samlokalisering høyt og vurderer dette sammen med de faglige vurderingene som er gjort i forbindelse med beredskapsanalysen.
- Fokuset for hovedbrannstasjonen er med utgangspunkt i en beredskapsanalyse. Det er viktig å ha fokus på at tryggheten for en innbygger handler om hele brannvesenet sin evne til å følge opp brannvernloven på en god måte og vil være avhengig av både forebyggende tiltak og beredskapstiltak.
- Kompenserende tiltak må være økonomisk forsvarlig sett ut fra et kost-/nytteperspektiv. Dette mener styret er realistisk, men det må utredes ytterligere før en kan legge frem et konkret forslag til løsning.
- Det er et behov for avklaring for plassering av hovedbrannstasjon da prosessen slik den er nå stopper videre fremdrift av øvrige prosesser som er nødvendige for å få selskapet

etablert og i drift fra 1.7.2018. Det må i representantskapsmøte gis et tydelig signal om skissen til løsning kan aksepteres slik at det kan jobbes videre med flere prosesser parallelt.

- Vedtak i representantskapsmøtet 4. april bør være et prosessvedtak med mål om endelig vedtak i juni 2018.

Styrets anbefaling til vedtak

Styret for Haugaland brann og redning IKS viste til:

- Vedtatt selskapsavtale for Haugaland brann og redning IKS,
- Representantskapet sitt mandat til styret vedrørende beredskapsanalyse for hele ansvarsområdet for HBR IKS.
- Arbeidsgruppa sin skisse til lokalisering av en hovedbrannstasjon av 1. mars 2018.
- De føringer som er gitt av selskapets eiere i møte 12. mars 2018 der mellom annet viktigheten av samlokalisering med legevakt og ambulansetjenesten ble fremhevet.

Med bakgrunn i dette gav styret for HBR følgende anbefaling:

- a. Ny hovedbrannstasjon lokaliseres på Raglamyr under forutsetning av at det etableres kompenserende tiltak som inkluderer blant annet en bistasjon i Haugesund.
- b. Styret får i oppgave å kartlegge tiltak, lokasjoner og kostnader for kompenserende tiltak slik som skissert i saken.

Med dette som anbefaling mener styret at en ny hovedbrannstasjon vil kunne være plassert på Raglamyr samtidig som dette vil gi en styrket beredskap for Haugesund by.

Beredskapsdokument med plassering av hovedbrannstasjon og kompenserende tiltak skulle legges frem for representantskapet 1. juni 2018.

Representantskapets vedtak 4. april 2018

Representantskapet til Haugaland brann og redning IKS vedtok følgende:

- a. Ny hovedbrannstasjon lokaliseres på Raglamyr under forutsetning av at det etableres kompenserende tiltak som inkluderer blant annet en bistasjon i Haugesund.
- b. Styret får i oppgave å kartlegge tiltak, lokasjoner og kostnader for kompenserende tiltak slik som skissert i saken.

Representantskapet vedtok styrets anbefalinger til brannstasjonsstruktur. Ifølge protokollen til representantskapet 4. april 2018, sak 18/003 ønsket ordføreren i Haugesund kommune, Arne Christian Mohn, å få en økonomisk vurdering for brannstasjonsalternativene opp mot der brannstasjonen er lokalisert i dag som et 0-alternativ.

Saksbehandlingen i styret til Haugaland brann og redning IKS den 9. mai 2018

Brannsjefen sin anbefaling:

- Med utgangspunkt i lokalisering av hovedbrannstasjon på Raglamyr anbefaler styret for Haugaland brann og redning IKS en bistasjon på Killingøy.

Kostnader for bistasjon legges inn i selskapet sinn fordelingsnøkkel.

I styret ble det påpekt at det fremdeles var behov for å kvalitetssikre informasjon i rapporten/analysen om hovedstasjon og bistasjon. Det ble i representantskapsmøtet 4. april 2018 informert om at det er behov for å benytte tiden frem til representantskapsmøtet 1. juni for å kunne levere en rapport etter gitt mandat. Det ble særlig lagt vekt på:

- Alle kostnader som var skissert i rapporten måtte kvalitetssikres og de måtte oppgis uten merverdiavgift under forutsetning av at disse utgiftene refunderes. Videre ble det anbefalt kostnader per år fremfor per måned.
- Det måtte under økonomianalyse lages en matrise som summerer opp kostnader og der det belyser dette frem i tid. Eksempelvis ville kostnader med leie til Haugesund brannstasjon endres fra 2024. Det måtte også være en fordelingsnøkkel som viser kostnader for hver enkelt eier.
- Det måtte kvalitetssikres hva leieavtalen og tilleggsavtalen for Haugesund brannstasjon innebar av forpliktelser. Det tas kontakt med utleier. Det må også belyses hvilken kostnadsendring innenfor FDV (forvaltning, drift og vedlikehold) som resultat av eventuell utflytting av Haugesund brannstasjon før tiden.
- I kostnadsoverslag for bistasjon var det ikke tatt med inventar. Dette måtte belyses.
- Det måtte i rapporten være tydelighet rundt innbyggertallet som hovedstasjonen skulle dekke, både på daværende og fremtidig tidspunkt.
- Det måtte i rapporten være tydelighet om hvorfor hovedstasjonen ikke vurderes som bistasjon i rapporten
- Det måtte i rapporten komme frem kostnad med analysearbeid for hovedstasjon og bistasjon
- Det måtte være tydelig om at kostnadene er estimater og tidsrammen for utredning/analyse gjør til at dette måtte jobbes videre med for å få detaljeringsgraden opp.
- I kostnadsbildet måtte det komme frem hva kommende kostnader ville være for de ulike stasjonene med tanke på krav satt av Arbeidstilsynet vedrørende rene/skitne soner og garderobeforhold. Midlertidig løsning for Haugesund brannstasjon var kalkulert til 1.2 MNOK.
- Det måtte i oppsummeringen i rapporten være en vurdering rundt totale kostnader og synergier for hele driften av Haugaland brann og redning IKS.

Forslag til vedtak ble av styret enstemmig vedtatt. Styrevedtak:

- Med utgangspunkt i lokalisering av hovedbrannstasjon på Raglamyr anbefaler styret for Haugaland brann og redning IKS en bistasjon på Killingøy.

Kostnader for bistasjon legges inn i selskapet sin fordelingsnøkkel.

5.6 Rapport: Hovedbrannstasjon med bistasjon

I representantskapsmøtet den 4. april 2018 ble det vedtatt at styret fikk i oppgave å kartlegge tiltak, lokasjoner og kostnader for kompenserende tiltak. Styret delegerte ansvaret for å kartlegge lokasjoner og kostnader til en arbeidsgruppe. Arbeidsgruppen bestod av brannsjefene til alle eierkommunene av Haugaland brann og redning IKS. Arbeidsgruppen fikk i mandat å skaffe en økonomisk oversikt over de realitetene for de ulike valgene som skulle tas, samt kartlegge hvilke kostnadskonsekvenser en brannstasjon vil få om det sammenlignes en hovedbrannstasjon med eventuelle kompenserende tiltak og en hovedbrannstasjon med en bistasjon.

Ut fra en totalvurdering, der økonomi og beredskap har stått i fokus, anbefalte arbeidsgruppen at det burde etableres en bistasjon i tillegg til en hovedstasjon. Den beste lokasjonen for en bistasjon ble forutsatt å være på Killingøy. En bistasjon er som navnet tilsier, en stasjon som skal komplettere

hovedstasjonen der fellesfunksjonene skal etableres. De anbefalte videre at det skulle etableres en arbeidsgruppe sammen med Karmsund havn IKS som får i oppdrag å lage en kalkyle for bistasjonen som legges frem for eierne og endelig vedtak.

Anbefalingen baserte seg på vedtaket i representantskapsmøtet den 4. april, sak 18/003 hvor det ble fastsatt at det skulle lokaliseres en hovedbrannstasjon på Raglamyr under forutsetning av at det etableres kompenserende tiltak som inkluderer blant annet en bistasjon i Haugesund.

Killingøy ble valgt som lokasjon ut fra en samlet vurdering av innsatstider, tjenesteleveranse, totalberedskap, samvirke og økonomi.

Arbeidsgruppen mente at kostnadmessig ville gevinsten med å etablere en bistasjon være stort sett opp mot økningen av beredskap dette medfører. Ytterligere gevinst ville de få om det realiseres samvirke/samløsløsning med Karmsund havn og Redningsselskapet. I 2015 ble det gjennomført en GIS-analyse som vurderte det som gunstig å opprette en deltidsstasjon i området Ekrene. Dette kravet ville bortfalle og økonomisk gevinst styrkes ved å plassere en brannstasjon på Killingøy. Det ble vurdert at forslaget om å plassere bistasjonen på Killingøy ville medføre at andre kompenserende tiltak som følge av å plassere hovedbrannstasjonen på Raglamyr ville bortfalle.

I samarbeid med eiendomsavdelingen i Karmøy kommune estimerte arbeidsgruppen kostnadene på å leie en hovedbrannstasjon. Brannstasjonen er ikke prosjektert og det ble derfor gjort et estimat av leiekostnader innenfor en kostnadsramme på kr. 250-500.000.000,- og med utgangspunkt i et arealbehov på 4 000 m².

Leiekostnaden var estimert ut fra investeringskostnader og eiers driftskostnader for bygning. Rapporten påpekte at leietakers forvaltning, drift og vedlikeholdskostnader (FDV-kostnader) må tas med utover eiers driftskostnader.

Estimerte nøkkeltall:

- Verditakst tomt: 1 400 per m²
- Arealbehov tomt: 8 800 m²
- Tomteverdi: 12 320 000 kr
- Driftskostnad: 110 per m²

I beregningene til Karmøy kommune er det tatt utgangspunkt i driftskostnader for en bygning på 4 000 m². Investeringskostnaden er beregnet ut fra lånesum og ikke faktisk kostnad for en bygning på denne størrelse. Arbeidsgruppen beregnet ikke kostnadene for oppføring av en hovedbrannstasjon.

Kostnader for bistasjon

Ifølge arbeidsgruppen ville en bistasjon ha følgende kostnad for Haugaland brann og redning IKS:

1. leiekostnad per år.
2. forvaltning, drift og vedlikehold per år.

Ifølge rapporten utarbeidet av arbeidsgruppen vil variabler i leiekostnad være avhengig av lokasjon, utleier (privat/offentlig) og bruttoareal. Kostnad er med utgangspunkt i 944 m² og er et resultat av et uforpliktende estimat fra utbyggere:

Hasseløy: 1650,-/m².

Killingøy: 1850,-/m².

Kvala: 1600,-/m².

Arbeidsgruppen mente at FDV-kostnadene kunne settes til 35 % av kapitalkostnad (forutsetter ny bygning og eier har ansvar for vedlikehold bygning utvendig). Alle prisene forutsetter privat utleier.

Engangsutgifter for inventar var ikke medregnet i oversikten til arbeidsgruppen. Kostnader per år ville ifølge arbeidsgruppen være:

	Minimumsløsning m ²		Optimal løsning m ²	
	944		1240	
Hasseløy	Leie	kr 1 557 600	Leie	kr 2 046 000
	FDV	kr 545 160	FDV	kr 716 100
	Sum	kr 2 103 000	Sum	kr 2 762 000
Killingøy	Leie	kr 1 746 400	Leie	kr 2 294 000
	FDV	kr 611 240	FDV	kr 802 900
	Sum	kr 2 358 000	Sum	kr 3 097 000
Kvala	Leie	kr 1 510 400	Leie	kr 1 984 000
	FDV	kr 528 640	FDV	kr 694 400
	Sum	kr 2 039 000	Sum	kr 2 678 000

Fratrekk hovedstasjon

Reduksjon som følge av mindre behov ved en hovedstasjon er estimert av arbeidsgruppen til å være per år:

	Minimumsløsning m ²		Optimal løsning m ²	
	430		726	
Hasseløy	Leie	kr 709 500	Leie	kr 1 197 900
	FDV	kr 248 325	FDV	kr 419 265
	Sum	kr 958 000	Sum	kr 1 617 000
Killingøy	Leie	kr 795 500	Leie	kr 1 343 100
	FDV	kr 278 425	FDV	kr 470 085
	Sum	kr 1 074 000	Sum	kr 1 813 000
Kvala	Leie	kr 688 000	Leie	kr 1 161 600
	FDV	kr 240 800	FDV	kr 406 560
	Sum	kr 929 000	Sum	kr 1 568 000

Deltidsstasjon på Ekrene

I ROS-analysen som lå til grunn for prosjektrapporten av 2015 ble det anbefalt at det burde etableres en deltidstasjon på Ekrene for å ivareta brann sikkerheten på Sveio og den nordre delen av Haugesund kommune. Med en bistasjon på Killingøy bortfalt dette behovet, da bistasjonen dekker det vesentligste av dette området.

Arbeidsgruppen vurderte det derfor som en del av regnestykket for opprettelsen av en bistasjon på Killingøy å trekke fra kostnadene til en deltidstasjon på Ekrene. Arbeidsgruppen mente at kostnaden for deltidstasjonen vil være tilsvarende som for en bistasjon med unntak av overnattingsdelen. Dette vurderte de til å utgjøre ca 20 %. Kostnad for en deltidstasjon på Ekrene ble i rapporten estimert til å være:

	Minimumsløsning m ²	Optimal løsning m ²
--	--------------------------------	--------------------------------

	944		1240	
Deltidsstasjon	Leie	kr 1 235 507	Leie	kr 1 622 912
	FDV	kr 345 942	FDV	kr 454 415
	Sum	kr 1 581 000	Sum	kr 2 077 000

Utover dette er det estimert lønns- og driftskostnader for en deltidstasjon per år tilsvarende:²

- lønn for 16 mannskap (uten vakt) 900.000,-
- materiell og kjøretøy (avskrivning 15 år) 900.000,-
- kompetanse (turnover 15 år) 440.000,-

Arbeidsgruppen estimerte kostnader for bistasjon ved Killingøy og hovedstasjon ved Raglamyr. Dette sees i sammenheng med kostnader som Karmøy og Haugesund i dag har for brannstasjon i Haugesund, Bø og Vormedal.

Arbeidsgruppen vurderte også kostnader for en brannstasjon uavhengig av lokasjon, men under forutsetning av at det ikke etableres en bistasjon og at det da må iverksettes kompenserende tiltak.

Årlig kostnad hovedstasjon på Raglamyr (4 000 m² /2 % rente):

Årlig driftskostnad av bygningsmasse (eier), 110,- per m ² :	440 000,-
Årlig driftskostnad bruk av bygning (leietaker):	2 560 000,-
Årlig kostnad tomt, taksert verdi 12 320 000,-:	550 000,-
Leiekostnad tilsvarende investering på kr 237 680 000,-	8 660 000,-
	<u>1</u> 0
Totalkostnad per år FDV/leie	12 210 000,-

Årlig kostnad hovedstasjon på udefinert sted (4 000 m² /4 % rente¹¹):

Årlig driftskostnad av bygningsmasse (eier), 750,- per m ² :	3 000 000,-
Årlig kostnad tomt, 2 500 m ² ¹² / 8 800 m ² :	1 110 000,-
Leiekostnad tilsvarende investering på kr 237 680 000,-	12 010 000,-
Totalkostnad per år FDV/leie	16 120 000,-

Årlig kostnad bistasjon på Killingøy (944 m² /4 % rente):

Årlig leie, 944 m ²	1 750 000,-
FDV, 944 m ²	610 000,-
Reduksjon leie hovedstasjon, 430 m ²	- 800 000,-
Reduksjon FDV hovedstasjon, 430 m ²	- 280 000,-
Totalkostnad per år FDV/leie	1 280 000,-

Kostnadsmatrise uavhengig av lokasjon (4 000 m²/FDV er lik uavhengig av eier):

² Dette er for en deltidstasjon uten vaktordning.

Kostnad bygg	Kalkylrente 2 %	Kalkylrente 4 %	Kalkylrente 6 %
kr 100 000 000	3 660 000	5 050 000	6 650 000
kr 150 000 000	5 480 000	7 580 000	9 970 000
kr 200 000 000	7 310 000	10 100 000	13 290 000
kr 250 000 000	9 140 000	12 630 000	16 620 000
kr 300 000 000	10 970 000	15 160 000	19 940 000

Oppsummert vurderte arbeidsgruppen kostnadene som følger:

- Kostnad med hovedbrannstasjon på Raglamyr og bistasjon på Killingøy: 13 490 000,-
- Kostnad med videreføring av dagens ordning: 15 730 000,-
- Kostnad med hovedstasjon uten bistasjon (2% rente): 12 210 000,-
- Kostnad med hovedstasjon uten bistasjon (4% rente): 16 120 000,-

Representantskapets vedtak 1. juni 2018

I møtet ble det vektlagt at det er viktig å stå samlet ettersom alle ønsker videre drift av selskapet, og derfor er det viktig å oppnå konsensus for et vedtak.

Det ble presisert fra Haugesund kommune at styret sitt fremlegg til vedtak ikke aksepteres og det foreslås en utsetting. Videre er ikke en bistasjon en del av avtalen og det er viktig at avtalen følges og det er viktig at kostnaden ikke blir større enn det som er tilfelle med en stasjon. Eierkommunene var enige i at Haugesund ikke skulle ta de økonomiske konsekvensene som følger av en bistasjon.

I protokollen fra representantskapsmøtet heter det at Karmøy kommune ikke ønsket å utsette saken med utgangspunkt i at det ikke er noen nye opplysninger i saken som tilsier det.

Med utgangspunkt i styre sitt forslag til vedtak og behandling av saken i representantskapsmøtet endres andre avsnitt med en presisering av at det er en felles kostnad med en bistasjon. Det var fire punkter som ble vedtatt i representantskapsmøtet:

- Det forutsettes at en delt løsning er økonomisk forsvarlig hvor vi hensyntar beredskap, investeringskostnader og drift opp mot en løsning med en hovedbrannstasjon
- Kostnader for bistasjon er en felles kostnad og skal legges inn i selskapet sin fordelingsnøkkel
- Det vises til kommunenes eierstrategi punkt 3.2 vedrørende budsjettprosess som legges til grunn for det videre arbeid.
- Eierne ber styret og administrasjon om å holde frem med å bygge og utvikle selskapet til en sterk brann og redningstjeneste for hele Haugalandet.

5.7 Formannskapsmøter og bystyremøter

Formannskapsmøtet 6. juni

På bakgrunn av rapportene, "Dimensjonering av beredskap" og "Hovedbrannstasjon og bistasjon", utarbeidet av HBR IKS som konkluderte med at Industrigata 19 var en bedre plassering enn Raglamyr ut fra brannfaglige vurderinger, valgte Haugesund FRP å fremme et benkeforslag om at Haugesund kommune burde trekke seg fra HBR IKS hvis ikke Industrigata 19 ble valgt som lokasjon for ny brannstasjon.

Forslag til vedtak var:

Haugesund kommune sier opp sitt deltakerforhold i Haugaland Brann og redning IKS, med bakgrunn i økonomiske og faglige vurderinger. Bystyret ber rådmannen se på mulighetene for å søke faglig samarbeid med andre brannregioner.

Vedtaket ble enstemmig vedtatt i formannskapet. Det forelå ikke saksfremlegg eller annen form for saksfremstilling når forslaget til vedtak ble foreslått. Ifølge flere respondenter er begrunnelsen for forslaget om å trekke seg ut av brannsam arbeidet kom som en følge av nye opplysninger som kom frem til at lokalisering av ny hovedbrannstasjon som krever kompensierende tiltak med egen brannstasjon i Haugesund sentrum, ikke var i henhold til det vedtaket som ble gjort i bystyret i forbindelse med opprettingen av Haugaland brann og redning IKS.

Bystyremøtet 13. juni

I bystyret ble det foreslått følgende vedtak:

1. Bystyret ønsker å videreføre sin deltagelse i Haugaland Brann og Redning IKS. Et interkommunalt samarbeid vil åpenbart gi bedre drift, beredskap og kompetansmiljø enn dagens fragmenterte brannberedskap i eierkommunene. Dette må imidlertid skje underforutsetning om at forskriftsmessige krav og beredskapsbehov innfris til lavest mulig kostnad for eierne. Dette inkluderer plasseringen av hovedbrannstasjon.
2. Haugesund kommune sier opp sitt deltakerforhold i Haugaland Brann og Redning IKS senest 30.06.2018 dersom de øvrige eierkommunene ønsker å holde fast ved gjeldende selskapsavtale og selskapets gjeldende planer for stasjonsstruktur og plassering av hoved- og bistasjon i tettstedet Haugesund med følgende begrunnelse:
 - Nye analyser viser at lokalisering av hovedbrannstasjon på akse Ramlamyra-Norheim ikke er den mest optimale plasseringen ut fra faglig og økonomisk vurdering.
 - Lokaliseringen er heller ikke i tråd med gjeldende selskapsavtale
3. Haugesund kommune viderefører sitt deltakerforhold i Haugaland Brann og Redning IKS dersom de øvrige eierkommunene gir sin tilslutning til følgende forutsetninger:
 - Selskapsavtalen behandles på ny i alle deltakerkommunene i løpet av 2020, og vedtas slik at styret står fritt til å legge stasjonsstrukturen ut fra faglige og økonomiske hensyn.
 - Beslutninger om endringer i stasjonsstrukturen utsettes inntil ny selskapsavtale er vedtatt og trådt i kraft.
 - Det vurderes om selskapets administrasjon skal samlokaliseres i ny brannstasjon lokalisert mellom Kopervik og Åkra.

Forslaget til vedtak ble enstemmig vedtatt i bystyret. Det forelå ikke saksfremlegg eller annen form for saksfremstilling når forslaget til vedtak ble foreslått. I forbindelse med behandlingen av sak om opprettelse av et felles brann- og redningsselskap på Haugalandet, ifølge respondenter i denne revisjonen støttet bystyret de faglige og økonomiske vurderingene som var omtalt i saken. Bystyret kunne ikke se at en lokalisering av en hovedbrannstasjon som fører til opprettelse av egen bistasjon i Haugesund sentrum hverken er faglig forsvarlig eller økonomisk forsvarlig. Bystyret mente også at lokaliseringen av brannstasjonen ikke var i tråd med gjeldende selskapsavtale.

Formannskapsmøter 20. juni og 25. juni

I formannskapsmøtene den 20. juni og 25. juni ble det orientert om status i forhandlingene om lokalisering av brannstasjon mellom eierkommunene i Haugaland Brann og Redning IKS, samt prosess og veien videre for brannberedskapen i Haugesund. De andre eierkommunene i HBR IKS endret ikke sine standpunkter om hvor hovedbrannstasjonen skulle lokaliseres, og dermed sa Haugesund kommune opp selskapsavtalen og trakk seg ut av samarbeidet den 30. juni 2018. Oppsigelsestiden var på 2 år.

Kontakt oss

Ole Willy Fundingsrud

Director

T +47 40 63 96 92

E ole.willy.fundingsrud@kpmg.no

Håkon Lindberg

Associate

T +47 47 28 25 16

E hakon.lindberg@kpmg.no

kpmg.no

© 2019 KPMG AS, a Norwegian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

This proposal is made by KPMG AS, a limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent firms affiliated with KPMG International, a Swiss cooperative, and is in all respects subject to the negotiation, agreement, and signing of a specific engagement letter or contract. KPMG International provides no client services. No member firm has any authority to obligate or bind KPMG International or any other member firm vis-à-vis third parties, nor does KPMG International have any such authority to obligate or bind any member firm.